GÜNCEL MEVZUAT

Kasım 2026

E-Kitap

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA UZMANLIĞI

DENEME SINAVLARI

Modül I ve Modül II

KGK soru tarzında hazırlanmış 14 deneme sınavı

Modül I: 7 deneme · 595 soru

Modül II: 7 deneme · 140 soru

Toplam **735** özgün soru

Açıklamalı çözümler · Konu bazlı soru bankası

Mustafa ÖZLEVENT

Editör: **Erkut ŞENGÖZ**

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORLAMA UZMANLIĞI

Sınava Hazırlık

Modül I ve Modül II Deneme Sınavları

Yazar

Mustafa ÖZLEVENT

Editör

Erkut ŞENGÖZ

Birinci Dijital Basım

Kasım 2026

ISBN (E-Kitap): 978-625-00-5033-0

Bu PDF, yukarıda künyesi yer alan kitaptaki 14 deneme sınavından birini (Modül I – Deneme 1) içermektedir. İçeriği değiştirilmeden ücretsiz paylaşılabilir. Kitabın tamamına ilişkin bilgi son sayfada yer almaktadır.

ÖNSÖZ

Ülkemizde zorunlu kurumsal sürdürülebilirlik raporlamasına geçilmesiyle birlikte, sürdürülebilirlik raporlarının kalitesini ve güvenilirliğini artıracak nitelikli insan kaynağına duyulan ihtiyaç hızla artmıştır. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK), işletmeler ve raporlamayla ilgili kuruluşlar bünyesinde "yeşil yakalı" kapasitesi oluşturmak amacıyla Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Uzmanlığı lisanslamasını başlatmıştır. Kurumsal sürdürülebilirlik raporlama uzmanları; işletmelerin finans, muhasebe, risk, çevre ve diğer birimleriyle birlikte çalışarak sürdürülebilirlik raporunun hazırlanmasından sunulmasına kadar her aşamada görev alacak, özel yetkinliğe sahip profesyonellerdir.

KGK tarafından iki modül hâlinde yapılan sınavda başarılı olan lisans mezunu adaylar bu lisansı almaya hak kazanmaktadır. Elinizdeki kitabın birinci kısmı sınavın "Modül I – Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlaması" bölümüne, ikinci kısmı ise "Modül II – Finansal Raporlama ve Kurumsal Yönetim" bölümüne hazırlanan adaylar için hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlanma yöntemi

Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Uzmanlığı sınavına ilişkin henüz yayımlanmış bir çıkmış soru bulunmamaktadır. Buna karşılık KGK, bugüne kadar yaptığı yedi sürdürülebilirlik denetçiliği sınavında toplam 280 soru sormuştur. Bu soruların büyük bölümü Modül I konularıyla ortaktır. Kitabın hazırlanmasında bu ortak konular tek tek incelenmiş, sınavlarda daha sık sorulan bölümler belirlenmiş ve deneme sınavlarında bu bölümlere ağırlık verilmiştir. Sınav konuları çok geniş bir mevzuatı kapsadığından, soru seçiminde ve soruların kurgulanmasında KGK'nın denetçilik sınavlarındaki soru tarzı esas alınmıştır. Kitaptaki soruların tamamı bu kitap için özgün olarak hazırlanmıştır.

Kitapta, KGK'nın yayımladığı Modül I konu başlıklarının tamamını kapsayan 7 deneme sınavı yer almaktadır. Her deneme sınavı 85 sorudan oluşmaktadır:

- 1-40. sorular: Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS 1 ve TSRS 2) ile KGK'nın uygulama kapsamına ilişkin kararları
- 41-70. sorular: Sürdürülebilirliğe giriş, uluslararası ve ulusal düzenlemeler, temel kavramlar, raporlama çerçeve ve standartları, emisyon yönetimi, ÇSY ve diğer güncel gelişmeler
- 71-85. sorular: Standartların somut işletme örneklerine uygulanmasını ölçen ve her biri 2 puan değerinde olan uygulama (vaka) soruları

Böylece her deneme sınavı 100 puan üzerinden değerlendirilebilmektedir.

Her sorunun çözümünde doğru cevabın gerekçesi açıklanmış, mevzuata ve standartlara dayanan sorularda ilgili paragraf veya düzenleme kaynak olarak gösterilmiştir. Öncüllü sorularda her öncülün neden doğru ya da yanlış olduğu ayrı ayrı açıklanmıştır. Bazı sorularda, soru kökündeki notla belirtildiği üzere yalnızca Standart metni esas alınmış; KGK'nın Kurul kararlarıyla tanıdığı ek muafiyet ve süre uzatımları dikkate alınmamıştır.

Zorluk düzeyi

Kitaptaki sorular kolay, orta ve zor düzeyde sorulardan oluşmakta olup her deneme sınavının ağırlığı birbirine yakın tutulmaya çalışılmıştır. Deneme sınavları, gerçek sınava göre bir miktar zor olacak şekilde hazırlanmıştır. Bu nedenle denemelerde alacağınız puanların sınavda alacağınız puandan bir miktar düşük olması doğaldır; puanlarınızdan çok, yanlış yaptığınız soruların çözümlerine odaklanmanızı öneririz.

Kitabın kullanımı: Deneme sınavı ve soru bankası

Kitap, iki farklı şekilde kullanılabilecek biçimde tasarlanmıştır:

- Deneme sınavı olarak: Her deneme, sınav koşullarında, süre tutularak tek seferde çözülebilir.
- Soru bankası olarak: Bir konuyu çalıştıktan sonra, bu önsözün hemen ardından yer alan "Konu Dağılımı Tablosu"nda o konunun satırındaki soru numaraları kullanılarak 7 denemede o konuyla

ilgili tüm sorular bir arada çözülebilir. Tablo, KGK'nın yayımladığı konu başlıkları sırasıyla düzenlenmiştir.

Güncellik

Sürdürülebilirlik mevzuatı hızla değişmektedir. Kitaptaki sorular ve çözümler Kasım 2026 itibarıyla yürürlükte olan düzenlemelere göre hazırlanmıştır. Bu kapsamda, Avrupa Birliği'nin 26 Şubat 2026'da yayımlanan (AB) 2026/470 sayılı Omnibus I Direktifi ile KGK'nın 22 Ekim 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Kurul Kararları dikkate alınmıştır. Sınav tarihine kadar yapılabilecek yeni düzenlemeleri ayrıca takip etmenizi öneririz.

Görüş ve öneriler

Kitapta yer alan soru ve cevaplara ilişkin görüş ve önerilerinizi aşağıdaki karekodu okutarak ilgili bölüme iletebilirsiniz. Değerli katkılarınız, kitabın sonraki baskılarında dikkate alınacaktır.

forms.gle/yoxcVGCs1ukryUCSA

Sınavda başarılar dilerim.

Mustafa Özlevent
Kasım 2026

Konu Dağılımı Tablosu – Soru Bankası Olarak Kullanım İçin

Hücrelerde ilgili denemedeki soru numaraları yer almaktadır. Her soru en yakın olduğu tek bir başlığa yerleştirilmiştir. 1-40. sorular TSRS, 41-70. sorular diğer başlıklar, 71-85. sorular uygulama (vaka) sorularıdır.

Konu	1. Deneme	2. Deneme	3. Deneme	4. Deneme	5. Deneme	6. Deneme	7. Deneme
Sürdürülebilirliğe Giriş: Tanım, Tarihsel Perspektif ve Sürdürülebilirliğin Sacayakları	41-42	41-42	41-42	41-42	41-42	41-42	41-42
Sürdürülebilirliğe İlişkin Düzenlemeler ve Türkiye'deki Sektörlere Etkiler	**9 soru**	**9 soru**	**9 soru**	**9 soru**	**9 soru**	**9 soru**	**9 soru**
• BM – Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları	43-44	43-44	43-44	43-44	43-44	43	43
• Paris İklim Anlaşması	45	45	45	45	45	44-45	44-45
• AB Yeşil Mutabakatı	46	46-47	–	–	–	–	–
• 55'e Uyum (Fit for 55)	47	–	46	46	46	46	46
• Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi (CSDDD)	50	50	50	50	–	50	50
• Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD)	51	51	–	–	50	–	51
• Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS)	–	–	–	51	–	–	–
• Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM)	48	48	47-48	47-48	47-48	47-48	47-48
• Emisyon Ticaret Sistemi	49	49	49	49	49	49	49
• ABD SEC İklim Açıklama Kuralları	–	–	51	–	51	51	–
Sürdürülebilirlikle İlgili Temel Kavramlar	**2 soru**	**2 soru**	**2 soru**	**2 soru**	**2 soru**	**2 soru**	**2 soru**
• İklim Değişikliği	52	52	–	–	–	–	–
• Emisyon Kontrolü ve Yönetimi	–	–	52	52	–	–	–
• Döngüsel Ekonomi	–	–	–	–	52	52	–
• Biyoçeşitlilik	53	–	–	–	–	–	52
• Kaynak Verimliliği	–	53	–	–	–	–	53
• Ekosistem Güvenliği	–	–	53	53	–	–	–
• Sorumlu Tüketim	–	–	–	–	53	53	–
Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasında Temel Kavram ve İlkeler	**3 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**2 soru**	**1 soru**
• İtici Güçler	54	–	–	–	–	–	–
• Amaçlar ve Genel Kapsam	–	54	–	–	–	–	–
• Kurumsal Strateji ve Sürdürülebilirlik	–	–	–	–	–	–	–
• Önceliklendirme Analizi	–	–	–	54	–	–	–
• Önemlilik / Çifte Önemlilik	–	–	54	–	54	54	54
• ESG (ÇSY)	69	–	–	–	–	–	–
• Performans Raporlaması	60	–	–	–	–	60	–
Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasına Yönelik Çerçeve ve Standartlar	**4 soru**	**4 soru**	**4 soru**	**4 soru**	**4 soru**	**4 soru**	**4 soru**
• SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri	55	55	55	55	–	–	–
• Küresel Raporlama Girişimi (GRI)	56	–	56	–	55	55	–
• Karbon Açıklama Projesi (CDP)	–	56	–	56	–	56	–
• Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC)	57	–	57	–	56	–	55
• İklimle İlgili Finansal Açıklamalar Görev Gücü (TCFD)	–	57	–	57	57	57	–
• Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu (SASB)	58	–	–	–	58	–	56
• Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS)	–	58	58	–	–	58	–
• IFRS Sürdürülebilirlik Açıklamaları	–	–	–	58	–	–	57-58
Türkiye Yeşil Mutabakat Eylem Planı	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**
• Emisyon Ticaret Sistemi	–	–	–	–	–	–	–

Konu	1. Deneme	2. Deneme	3. Deneme	4. Deneme	5. Deneme	6. Deneme	7. Deneme
• Sınırda Karbon Düzenlemesi	–	59	–	–	–	–	–
• Yeşil ve Döngüsel Bir Ekonomi	–	–	–	–	–	–	59
• Yeşil Finansman	–	–	59	–	–	–	–
• CSRD, ESRS, CBAM ve ETS ile TSRS'lerin Bağlantısı	–	–	–	–	–	59	–
• Diğer düzenlemeler	59	–	–	59	59	–	–
Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları	**40 soru**	**40 soru**	**40 soru**	**40 soru**	**40 soru**	**40 soru**	**40 soru**
• TSRS 1 ve TSRS 2	1-6, 8-19, 22-34, 36-40	1-18, 22-29, 31-32, 34-39	1-18, 22-26, 28-30, 32-34, 36-39	1-18, 22-34, 36-39	1-11, 13-18, 22-36, 38-39	1-18, 21-26, 28-31, 33-34, 36-38, 40	1-14, 16-18, 22-28, 30-40
• Sektöre Özgü Standartlar	35	33	35	35	–	35	–
• KGK uygulama kapsamı kararları	7, 20-21	19-21, 30, 40	19-21, 27, 31, 40	19-21, 40	12, 19-21, 37, 40	19-20, 27, 32, 39	15, 19-21, 29
Sürdürülebilirlik Performansının Ölçümü ve Raporlanması	**0 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**0 soru**	**1 soru**
• Metrik Seçimi	–	60	–	60	60	–	60
• Çevresel Metrikler	–	–	60	–	–	–	–
• Sosyal Metrikler	–	–	–	–	–	–	–
• Yönetişimsel/Finansal Metrikler	–	–	–	–	–	–	–
Emisyon Kontrolü ve Yönetimi	**8 soru**	**8 soru**	**8 soru**	**8 soru**	**8 soru**	**8 soru**	**8 soru**
• Temel Sera Gazları ve Karbon	63-64	62-63	63, 65	64	–	63	–
• Başlıca Sera Gazı Kaynakları	65	64	64	62-63	62	64-65	63-64
• Sera Gazlarını Azaltıcı Yaklaşımlar	–	–	–	66	66	66	66
• Karbon Ayak İzi Hesaplama: GHG Protokolü ve ISO 14064	61-62, 66-67	61, 65-67	61-62, 66-67	61, 65	61, 63-65	61-62	61-62, 65
• Karbon-Nötr, Net-Sıfır, Bilim Temelli Hedefler	–	–	68	67	67	67	67
• Karbon Fiyatlama: Karbon Vergisi ve ETS	68	68	–	68	68	68	68
Çevre, Sosyal ve Yönetişim Açısından Sürdürülebilirlik (ESG)	**0 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**
• Kurumsal Sosyal Sorumluluk	–	69	–	–	–	–	–
• Sosyal Etki	–	–	69	69	–	–	–
• Etik Standartlar	–	–	–	–	69	–	–
• Özen Sorumluluğu (Duty of Care)	–	–	–	–	–	69	69
Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasına İlişkin Diğer Önemli Gelişmeler	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**	**1 soru**
• Güvence Denetimi	70	70	70	70	–	–	–
• Yeni Trendler	–	–	–	–	70	70	70
Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasına İlişkin Vaka Çalışması (Uygulama soruları, 71-85)	71-85	71-85	71-85	71-85	71-85	71-85	71-85
Toplam	**85**	**85**	**85**	**85**	**85**	**85**	**85**

1) "TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'in amacı; bir işletmenin -genel amaçlı finansal raporların ……. açısından işletmeye kaynak sağlama kararı verirken faydalı olacak- sürdürülebilirlikle ilgili risklerine ve fırsatlarına ilişkin bilgileri açıklamasını zorunlu kılmaktır."

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) düzenleyici otoriteleri
B) toplumun tamamı
C) yönetim kurulu üyeleri
D) tüm paydaşları
E) asli kullanıcıları

2) X AŞ., finansal tablolarını Türkiye Muhasebe Standartları dışındaki genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlamaktadır.

I. X AŞ.'nin TSRS'leri uygulayabilmesi için finansal tablolarının bağımsız denetimden geçmiş olması gerekir.
II. X AŞ. TSRS'leri uygulayabilir.
III. X AŞ., sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını TSRS'lere uygun olarak hazırlar ve raporlarken TSRS 1'i uygular.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre X AŞ. için yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

3)

I. Borç verenler
II. Mevcut ve potansiyel yatırımcılar
III. Kredi veren diğer taraflar
IV. Düzenleyici otoriteler

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre genel amaçlı finansal raporların asli kullanıcıları yukarıdakilerden hangileridir?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

4) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre makul ve desteklenebilir bilgiye ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Makul ve desteklenebilir bilgiler, dış çevredeki genel şartların yanı sıra işletmeye özgü faktörleri de barındırır.
B) İşletmenin, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek risk ve fırsatları belirlemek için kapsamlı bir araştırma yapması gerekir.
C) İşletme tarafından finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan bilgilerin, aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın işletme tarafından elde edilebildiği kabul edilir.
D) Neyin aşırı maliyet veya çaba gerektirdiğine ilişkin değerlendirme, şartlar değiştikçe zaman içerisinde değişebilir.
E) Muhtemel veri kaynakları; işletmenin risk yönetimi süreçlerini, sektör ve rakiplerin deneyimlerini ve dış derecelendirmeler ile raporlar ve istatistikleri içerir.

5) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdakilerden hangisi gerçeğe uygun sunumun işletmenin yapmasını zorunlu kıldığı hususlar arasında <u>yer almaz</u>?

A) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların güvence denetiminden geçirilmesi
B) Karşılaştırılabilir ve doğrulanabilir bilgilerin açıklanması
C) Zamanında sunulmuş ve anlaşılabilir bilgilerin açıklanması
D) TSRS'lerdeki belirli duruma özgü hükümlere uygunluk sağlamanın, kullanıcıların risk ve fırsatların etkilerini anlamaları için yetersiz kalması durumunda ilave bilgiler açıklanması
E) Sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin ihtiyaca uygun bilgilerin açıklanması

6)

I. İşletmenin yönetim kurulu, yönetim kurulu komiteleri veya eşdeğer organları tarafından incelenen ve mutabakata varılan bilgilerin sağlanması doğrulanabilirliği artırabilir.

II. Doğrulanabilirlik, bilgili ve çeşitli bağımsız gözlemcilerin açıklamanın gerçeğe uygun sunulduğu hususunda tam bir anlaşmaya varmasını gerektirir.

III. Nicel bilginin doğrulanabilir olması için tek bir nokta tahmini olması gerekmez; bir dizi olası tutarlar ve ilgili olasılıklar da doğrulanabilir niteliktedir.

IV. İşletme nicel bilgi sağlarken, münferit bir tutarı veya bir tutar aralığını açıklayabilir.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve IV
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

7) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre önemli bilginin belirlenmesine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) İşletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek önemli bilgileri açıklar.
B) Bilginin önemli olup olmadığını değerlendirirken işletme, nitel faktörleri ancak nicel bir eşik aşıldığında dikkate alır.
C) Standart, önemlilik için herhangi bir eşik değer belirlemez veya belirli bir durumda neyin önemli olduğunu önceden tayin etmez.
D) Özellikle uygulanacak bir TSRS'nin bulunmaması durumunda işletme, rehberlik kaynaklarında yer alan hükümleri uygular.
E) İşletme, belirlenen bilginin tek başına veya diğer bilgilerle birlikte önemli olup olmadığını değerlendirir.

8) R AŞ., Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırladığı finansal tablolarında A tesisine ilişkin değer düşüklüğü testini, tesisin 2040 yılına kadar faaliyetine devam edeceği varsayımıyla yapmıştır. Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında yer alan geçiş planında ise A tesisinin 2030 yılında kapatılacağı varsayımını kullanmıştır.

I. R AŞ., bağlantılı bilgi sağlarken iki raporda kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir.

II. R AŞ.'nin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının hazırlanmasında kullandığı veri ve varsayımlar, -Türkiye Muhasebe Standartları dikkate alındığında mümkün olduğu ölçüde- finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ve karşılık gelen veri ve varsayımlarla tutarlı olmalıdır.

III. Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar ileriye dönük bilgiler içerdiğinden, R AŞ. finansal tablolarda kullanılan varsayımları dikkate almak zorunda değildir.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

9) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlanan konsolide finansal tablolar, ana şirket ve bağlı ortaklıkları hakkında tek bir raporlayan işletme olarak bilgi sunar.
B) Açıklamalar arasında bağlantı kurmak, tutarlı verileri, varsayımları ve ölçü birimlerini kullanmayı içerir.
C) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarda ölçü birimi olarak bir para birimi belirtildiğinde, işletme ilgili finansal tablolarının sunum para birimini kullanır.
D) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir fırsatı kovalaması hasılatında bir artışla sonuçlanırsa, bağlantılı bilgi işletmenin stratejisi ile finansal performansı arasındaki ilişkiyi gösterir.
E) TSRS'lerin ortak bilgi unsurlarının açıklanmasını gerektirmesi durumunda işletme, bu bilgileri ilgili her bir TSRS kapsamında ayrı ayrı ve tekrar ederek açıklar.

10) X AŞ., iklim, su ve işgücüne ilişkin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetimini yönetim kurulu bünyesindeki tek bir sürdürülebilirlik komitesinde bütünleştirmiştir.

I. X AŞ., her bir risk ve fırsat için yönetişime ilişkin ayrı açıklamalar sağlamak yerine yönetişime ilişkin açıklamaları bütünleştirir.

II. Gözetim tek bir komitede bütünleştirildiğinden X AŞ.'nin, yönetişim süreçlerinde, kontrollerde ve prosedürlerde yönetimin görevine ilişkin bilgi açıklaması gerekmez.

III. X AŞ., komitenin, risk ve fırsatlara karşılık vermek üzere tasarlanmış stratejileri denetlemek için uygun beceri ve yetkinliklerinin mevcut olup olmadığına veya bunların geliştirilip geliştirilmeyeceğine nasıl karar verdiğini açıklar.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

11) N AŞ., önceki raporlama döneminde düşük karbonlu ürünlere yönelik talep artışı fırsatını kovalamak üzere bir üretim hattı yatırım planı açıklamıştır. Cari dönemde plan uygulanmış ve bu fırsat N AŞ.'nin hasılatında artışla sonuçlanmıştır.

I. N AŞ., bu fırsata ilişkin bilgileri strateji başlığı yerine yalnızca metrikler ve hedefler başlığı altında açıklar.

II. N AŞ., önceki dönemde açıkladığı plana istinaden gerçekleşen ilerlemeleri, nicel ve nitel bilgiler de dâhil olmak üzere açıklar.

III. Bağlantılı bilgi, N AŞ.'nin stratejisi ile finansal performansı arasındaki ilişkiyi gösterir.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

12) Z AŞ., su kullanımına ilişkin performansını izlemek için kendi geliştirdiği "su verimliliği endeksi" adlı bir metrik kullanmaktadır.

I. Metriğin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı ve eğer öyleyse hangi tarafın doğrulamayı yaptığı

II. Metriğin TSRS'ler dışındaki bir kaynaktan uyarlanarak türetilip türetilmediği ve eğer öyleyse söz konusu kaynaktaki metrikten ne şekilde farklılaştığı da dâhil olmak üzere, metriğin nasıl tanımlandığı

III. Metriği geliştiren çalışanların adları ve unvanları

IV. Metriğin mutlak bir ölçü mü, başka bir metrikle bağlantılı olarak ifade edilen bir ölçü mü yoksa nitel bir ölçü mü olduğu

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre Z AŞ., söz konusu metriğe ilişkin olarak yukarıdakilerden hangilerini açıklar?

A) I ve IV
B) II ve III
C) II ve IV
D) I, II ve IV
E) I, II, III ve IV

13) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Özellikle uygulanabilecek bir TSRS bulunmadığında yapılan muhakemede Küresel Raporlama Girişimi Standartlarına (GRI) ve Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına (ESRS), Standardın amacına ulaşılmasında işletmeye yardımcı olduğu ve TSRS'ler ile çelişmediği sürece atıfta bulunulabilir.

B) GRI veya ESRS'yi uygularken işletme, TSRS'lerin zorunlu kıldığı önemli bilgileri gizlemez.

C) TSRS'lerdeki hükümleri uygulamaksızın GRI veya ESRS'yi uygulayan işletme, TSRS'ler ile ilgili açık ve koşulsuz bir uyum beyanında bulunmaz.

D) Önemli bilgilerin, önemli olmayan ilave bilgilerden açıkça ayırt edilmemesi, önemli bilgilerin gizlenmesine neden olabilir.

E) ESRS, işletmenin risk ve fırsatları belirlerken atıfta bulunması zorunlu olan kaynaklar arasında sayılmıştır.

14) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların yerine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar yalnızca finansal tabloların dipnotlarında sunulabilir.
B) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, entegre rapor veya strateji raporu gibi raporlara dâhil edilemez; ayrı bir raporda sunulur.
C) İşletme, TSRS'nin gerektirdiği bilgileri, düzenleyici otoritelerce zorunlu tutulan bilgilerle aynı yerde açıklayamaz.
D) TSRS'ler, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hangi rapor türünde yayımlanacağını tek tek belirler.
E) İşletme, TSRS'nin gerektirdiği bilgileri diğer yükümlülükler için açıklanan bilgilerle aynı yerde açıklarsa, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların açıkça belirlenebilir olmasını ve bu ilave bilgiler tarafından anlaşılmaz hâle getirilmemesini temin eder.

15) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre sürdürülebilirlikle ilgili ara dönem finansal açıklamalara ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ara dönem açıklamalar; yeni bilgi, olay ve durumlar üzerine odaklanır ve daha önceden raporlanan bilgileri tekrar etmez.
B) Standart, hangi işletmelerin ara dönem açıklama sağlamak zorunda olduğunu ve bu açıklamaların hangi sıklıkta sunulacağını düzenler.
C) İşletmenin ara dönem genel amaçlı finansal raporunda tam bir sürdürülebilirlik açıklama seti yayımlaması yasaktır.
D) Ara dönem açıklamalar, yıllık açıklamalara göre daha ayrıntılı olmak zorundadır.
E) Ara dönem açıklamaların amacı, yıllık açıklamaların yerine geçmektir.

16) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre aşağıdakilerden hangisi işletmenin muhakemede bulunduğu konulara örnek <u>değildir</u>?

A) Hangi rehberlik kaynaklarına başvurulacağına karar verilmesi
B) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların, ilgili finansal tablolarla aynı raporlama dönemini kapsayıp kapsamayacağı
C) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dâhil edilecek önemli bilgilerin belirlenmesi
D) Gelecekteki finansal yeterliliği etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek risk ve fırsatların belirlenmesi
E) Bir olayın veya şartlardaki değişikliğin önemli olup olmadığının değerlendirilmesi

17) Z AŞ., önceki dönemlere ilişkin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında önemli bir hata tespit etmiştir. Z AŞ., makul her türlü çabayı göstermesine rağmen hatanın sunulan tüm geçmiş dönemler üzerindeki etkilerini belirleyememektedir.

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre Z AŞ. için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Etkiler belirlenemediğinden Z AŞ., hatayı düzeltmez.
B) Z AŞ., hatayı cari dönemde tahmin değişikliği olarak gösterir.
C) Z AŞ., hatayı mümkün olan en erken tarihten itibaren düzeltmek için karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenler; bu duruma yol açan şartlar ile hatanın nasıl ve hangi tarihten itibaren düzeltildiğini açıklar.
D) Z AŞ., hatayı düzeltmek yerine önceki dönemlere ait sürdürülebilirlik raporlarını geri çekip tamamen yeniden yayımlamak zorundadır.
E) Z AŞ., hatanın düzeltilmesinin mümkün olmadığı durumu açıklamaz.

18)

I. Bilginin önemli olmaması
II. Sürdürülebilirlikle ilgili fırsata ilişkin bilginin hâlihazırda kamuya açık olmaması
III. Bilginin açıklanmasının, işletmenin fırsatı kovalarken elde edebileceği ekonomik faydaları ciddi şekilde zarara uğratmasının makul ölçüde beklenmesi
IV. Bilginin, ekonomik faydalara ciddi şekilde zarar vermeksizin açıklama hükümlerinin amaçlarını karşılayacak şekilde (örneğin, toplu bir şekilde) açıklanmasının imkânsız olduğuna karar verilmesi

TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'e göre işletmenin ticari açıdan hassas bilgilere ilişkin muafiyetten yararlanabilmesi için yukarıdaki durumlardan hangilerinin bulunması gerekir?

A) II ve III
B) II ve IV
C) III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

19) TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'in geçiş hükümlerine göre karşılaştırmalı bilgiye ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İşletmenin, ilk uygulama tarihinden önceki dönemler için Standartta belirtilen açıklamaları sunması zorunludur.
B) İşletmenin, Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir.
C) İlk yılda karşılaştırmalı bilgi açıklamama imkânı, yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin geçiş muafiyetini kullanan işletmeler için geçerlidir.
D) İlk yılda karşılaştırmalı bilgi açıklamayan işletme, TSRS'lere uygunluk beyanında bulunamaz.
E) İşletmenin, Standardı uyguladığı ilk üç yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgi açıklaması zorunlu değildir.

20) Payları uzun yıllardır Borsa İstanbul Yıldız Pazar'da işlem gören ve hesap dönemi takvim yılı olan X AŞ., 2026 raporlama dönemi dâhil daha önce zorunlu sürdürülebilirlik raporlaması kapsamında yer almamıştır. X AŞ.'nin bağlı ortaklık ve iştirakleriyle birlikte dikkate alınan verileri şöyledir:

- 2025: Aktif toplamı 0,8 Milyar TL; yıllık net satış hasılatı 2,2 Milyar TL; çalışan sayısı 560 kişi
- 2026: Aktif toplamı 1,2 Milyar TL; yıllık net satış hasılatı 2,4 Milyar TL; çalışan sayısı 480 kişi

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul kararlarına göre X AŞ. için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) X AŞ., 2027 raporlama döneminden itibaren TSRS uygulama kapsamına tâbidir.
B) X AŞ., iki dönemde aynı ölçütleri sağlamadığından TSRS uygulama kapsamına girmez.
C) X AŞ., 2026 raporlama döneminden itibaren TSRS uygulama kapsamına tâbidir.
D) X AŞ., üç ölçütün tamamını sağlamadığından TSRS uygulama kapsamına girmez.
E) X AŞ.'nin kapsama girebilmesi için aktif toplamı ölçütünü art arda iki dönem sağlaması gerekir.

21) Hesap dönemi takvim yılı olan C AŞ.'nin payları 2024 yılı içinde borsada işlem görmeye başlamıştır ve C AŞ. sonraki yıllarda da bu vasfını sürdürmektedir. C AŞ., 2024 ve 2025 raporlama dönemlerinde, ilgili dönemlerde uygulanan eşik değerlerden en az ikisini aşmaktadır. Usul ve Esaslar'da belirtilen muafiyetlerden herhangi biri bulunmamaktadır.

Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) Uygulama Kapsamına İlişkin Kurul kararlarına göre C AŞ. için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) C AŞ., 2025 raporlama döneminden itibaren zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbidir.
B) C AŞ., 2026 raporlama döneminden itibaren zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbidir.
C) Payları borsada işlem gördüğü için C AŞ., eşik değerlere bakılmaksızın 2024 raporlama döneminden itibaren zorunlu raporlamaya tâbidir.
D) C AŞ., borsa şirketi vasfını kazandığı 2024 raporlama döneminden itibaren zorunlu raporlamaya tâbidir.
E) C AŞ., 2027 raporlama döneminden itibaren zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbidir.

22) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre yönetişime ilişkin açıklamalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İklimle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu yönetişim organı yalnızca yönetim kurulu olabilir.
B) Görevin yönetim seviyesindeki bir komiteye devredilmesi durumunda, bu komite üzerinde gözetimin nasıl yapıldığı açıklanmaz.
C) Yönetimin kontroller ve prosedürler kullanmaması durumunda yönetişime ilişkin açıklama yapılmaz.
D) İklimle ilgili risk ve fırsatların gözetimine ilişkin bilgiler yalnızca finansal tablo dipnotlarında açıklanır.
E) İşletme, yönetimin iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetimini desteklemek için kontroller ve prosedürler kullanıp kullanmadığını ve kullanması hâlinde bunların diğer iç fonksiyonlarla nasıl bütünleştirildiğini açıklar.

23)

I. Geçiş planının bağımsız bir denetim kuruluşunca onaylanıp onaylanmadığı
II. Mevcut ve öngörülen doğrudan azaltım ve adaptasyon çabaları
III. Kaynak tahsisi de dâhil olmak üzere, iş modelindeki mevcut ve öngörülen değişiklikler
IV. Müşteriler ve tedarik zinciri ile birlikte çalışılarak yürütülen dolaylı azaltım ve adaptasyon çabaları

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre işletme, stratejisinde ve karar alma mekanizmasında iklimle ilgili risk ve fırsatlara nasıl karşılık verdiğine ilişkin olarak özellikle yukarıdakilerden hangilerini açıklar?

A) I ve II
B) II ve III
C) I, III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

24) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre iklimle ilgili risk ve fırsatların finansal etkilerine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İşletme, nicel bilgi sağlarken açıklamasını yalnızca münferit bir tutar ile sınırlı tutar.
B) Öngörülen finansal etkiler, iklimle ilgili risk ve fırsatların işletmenin finansal planlamasına ne şekilde dâhil edildiği dikkate alınmaksızın açıklanır.
C) Öngörülen finansal etkilere ilişkin açıklamalar yalnızca kısa vade ile sınırlıdır.
D) İşletme, ilgili finansal tablolarda raporlanan varlık ve yükümlülüklerin defter değerlerinde bir sonraki finansal raporlama döneminde önemli bir düzeltme yapılmasını gerektirebilecek ciddi bir riski bulunan iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin nicel ve nitel bilgileri açıklar.
E) İşletme, öngörülen finansal etkilere ilişkin açıklamaları hazırlarken sahip olduğu beceri, yetenek ve kaynaklardan bağımsız olarak en gelişmiş yaklaşımı kullanır.

25) K AŞ. ve L AŞ., iklimle ilgili risklere maruz kalma derecesi yüksek olan iki işletmedir. K AŞ.'nin hâlihazırda iklimle ilgili nicel senaryo analizini yürütecek beceri, yetenek veya kaynakları bulunmamaktadır. L AŞ. ise gerekli beceri, yetenek ve kaynaklara erişime sahiptir.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) K AŞ., iklimle ilgili senaryo analizi kullanmaktan muaftır.
B) L AŞ., iklimle ilgili senaryo analizi için niteliksel senaryo anlatımlarıyla yetinebilir.
C) L AŞ.'nin iklimle ilgili senaryo analizine yönelik yaklaşımı her raporlama döneminde aynı olmak zorundadır.
D) K AŞ.'nin senaryo analizi yaklaşımı, L AŞ.'nin yaklaşımıyla aynı teknik gelişmişlik düzeyinde olmalıdır.
E) K AŞ., başlangıçta iklimle ilgili senaryo analizi için daha basit bir yaklaşım kullanabilir; ancak yeteneklerini tecrübe yoluyla geliştirerek zaman içerisinde daha gelişmiş nicel bir yaklaşım uygulayacaktır.

26)

I. İşletme, iklimle ilgili riskleri belirlemek için iklimle ilgili senaryo analizi kullanıp kullanmadığını ve nasıl kullandığını açıklar.
II. İşletme, iklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla iklimle ilgili senaryo analizini kullanır.
III. İşletme, senaryo analizinde geçiş riskleriyle ilişkili senaryolara öncelik verir.
IV. Senaryo analizi için işletmenin kullanabileceği beceri, yetenek ve kaynaklar hem dâhili hem de harici olabilir.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre senaryo analizine ilişkin yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve IV
B) II ve III
C) I, II ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

27)

I. İşletmenin söz konusu risklerin etkilerinin niteliğini, olasılığını ve büyüklüğünü nasıl değerlendirdiği
II. İşletmenin kullandığı girdiler ve parametreler
III. İklimle ilgili risklerin sigorta güvencesi altına alınıp alınmadığı
IV. Önceki raporlama dönemiyle karşılaştırıldığında, işletmenin kullandığı süreçleri değiştirip değiştirmediği ve nasıl değiştirdiği

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre işletme, iklimle ilgili riskleri belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçler ve ilgili politikalara ilişkin olarak yukarıdakilerden hangilerini açıklar?

A) I ve II
B) I ve III
C) I, II ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

28) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004) ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) TSRS 2, Sera Gazı Protokolü'nün yerine geçtiğinden işletme Protokol hükümlerini hiçbir şekilde uygulamaz.
B) İşletme, Protokoldeki hükümleri yalnızca TSRS 2'deki hükümlerle çelişmediği ölçüde uygular.
C) Protokol ile TSRS 2 hükümlerinin çelişmesi durumunda Protokol hükümleri uygulanır.
D) Protokole uygun olarak ölçülen emisyonları açıklayan işletme, ölçüm yaklaşımı olarak yalnızca kontrol yaklaşımını kullanabilir.
E) TSRS 2, işletmenin sera gazı emisyonlarının ölçümünde kullanması gereken emisyon faktörlerini belirtir.

29) R Gıda AŞ.'nin raporlama dönemi 1 Ocak – 31 Aralık'tır. R Gıda AŞ.'nin hammadde tedarikçisi S Tarım Ltd. Şti. ise 1 Temmuz – 30 Haziran özel hesap dönemini kullanmaktadır. R Gıda AŞ., 2026 yılı sera gazı emisyonlarını ölçerken S Tarım Ltd. Şti.'nin aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın elde edilebilen en güncel verisi olan 1 Temmuz 2025 – 30 Haziran 2026 dönemine ait emisyon verilerini kullanmak istemektedir.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) R Gıda AŞ., söz konusu verileri yalnızca bağımsız bir kuruluşça doğrulanmış olmaları durumunda kullanabilir.
B) R Gıda AŞ., söz konusu verileri kullanamaz; 1 Ocak – 31 Aralık 2026 dönemine ait verileri elde etmesi gerekir.
C) R Gıda AŞ., S Tarım Ltd. Şti.'nin raporlama tarihi ile kendi genel amaçlı finansal raporlarının tarihi arasında meydana gelen (sera gazı emisyonlarıyla ilgili) önemli olayların ve şartlardaki değişikliklerin etkilerini açıklayarak söz konusu verileri kullanabilir.
D) R Gıda AŞ., söz konusu verileri ancak S Tarım Ltd. Şti.'nin emisyonlarını Sera Gazı Protokolü'ne göre ölçmüş olması durumunda kullanabilir.
E) R Gıda AŞ., söz konusu verileri kullanabilmek için raporlama dönemlerinin uzunluğunun farklı olmasını sağlamalıdır.

30) Bir işletmenin sürdürülebilirlik raporunda aşağıdaki tablo yer almaktadır:

Ana ortaklık ve bağlı ortaklıklar – 2026 (tCO2e)

- Kapsam 1 (karbon kredileri düşüldükten sonra net): 820.000
- Kapsam 2 (karbon kredileri düşüldükten sonra net): 140.000
- Kapsam 3: Kategori 1 ve Kategori 4 dâhil 2.300.000

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre tabloya ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının karbon kredileri düşüldükten sonraki net tutarlarla açıklanması TSRS 2'ye uygundur.
B) İşletme, Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını mutlak brüt olarak açıklar; tablodaki net tutarlar bu hükmü karşılamaz.
C) Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının açıklanması TSRS 2'de öngörülmemiştir.
D) İşletmenin -varsa- iştirakleri ve iş ortaklıkları için Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını ayrıca açıklamasına gerek yoktur.
E) Kapsam 3 sera gazı emisyonları, Kapsam 1 sera gazı emisyonlarının içinde gösterilir.

31) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre Kapsam 3 ölçüm çerçevesine ilişkin aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Birincil veriler; sayaç okumalarından, elektrik faturalarından veya işletmenin değer zincirindeki belirli faaliyetleri yansıtan diğer yöntemlerden elde edilebilir.
B) İkincil veriler genellikle üçüncü taraf veri sağlayıcıları tarafından sağlanır ve ortalama sektör verilerini içerir.
C) Birincil veriler yalnızca tedarikçiler gibi işletme dışındaki kaynaklardan toplanabilir; işletmenin kendi kayıtlarından elde edilen veriler birincil veri sayılmaz.
D) Doğrulama; yerinde kontrol, hesaplamaların gözden geçirilmesi veya verilerin diğer kaynaklarla çapraz kontrolü dâhil olmak üzere çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir.
E) Girdileri ve varsayımları önceliklendirmede kullanılan belirleyici özellikler, özellikli bir sıralamaya göre listelenmemiştir.

32) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre (22/07/2026 tarihli Kurul kararıyla yapılan değişiklikler dikkate alınmaksızın) finanse edilen emisyonlara ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Varlık yönetimi faaliyetinde bulunan bir işletme, mutlak brüt finanse edilen emisyonlarını varlık sınıfına göre her sektör için ayrıştırarak açıklar.
B) Finanse edilen emisyonlara ilişkin açıklama hükümleri yalnızca sigorta şirketlerine uygulanır.
C) Ticari bankacılık faaliyetinde bulunan bir işletmenin varlık sınıfına göre yaptığı ayrıştırma; kredileri, proje finansmanını, tahvilleri, sermaye yatırımlarını ve çekilmemiş kredi taahhütlerini de içerir.
D) Varlık yönetimi faaliyetinde bulunan bir işletme, finanse edilen emisyon hesaplamasına dâhil edilen YAV yüzdesinin %100'den az olması durumunda dahi hariç tutulanları izah etmez.
E) Ticari bankacılık faaliyetinde bulunan bir işletme, finanse edilen emisyonlarını yalnızca Kapsam 1 olarak açıklar; Kapsam 2 ve Kapsam 3 ayrımı yapmaz.

33)

I. İşletme, iklimle ilgili hususlarla bağlantılı olarak cari dönemde finansal tablolara alınan üst düzey yönetici ücretlerinin yüzdesini açıklar.
II. Ücretlendirmeye ilişkin bilgiler, sektörler-arası metrik kategorileri arasında yer almaz.
III. Yönetişime ilişkin açıklamalar, ilgili performans metriklerinin ücretlendirme politikasına dâhil edilip edilmediği ve nasıl dâhil edildiği de dâhil olmak üzere, organların veya kişilerin hedeflerin belirlenmesini nasıl denetlediklerini içerir.
IV. İşletme, iklimle ilgili hususların yönetici ücretlerine dâhil edilip edilmediğine ve nasıl dâhil edildiğine dair bir açıklama yapar.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve IV
D) I, II ve III
E) I, III ve IV

34)

I. TSRS 1'e göre işletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar ile yayımladığı diğer genel amaçlı finansal raporlar arasındaki bağlantıları kullanıcıların anlamasına imkân verecek şekilde bilgi sağlar.

II. TSRS 2'ye göre kırılgan varlıklara ilişkin tutarların finansal tablolardaki defter değerleriyle tutarlı olup olmadığının değerlendirilmesine gerek yoktur.

III. TSRS 2'ye göre sektörler-arası metrik kategorilerine ilişkin açıklamalar ile ilgili finansal tablolar arasındaki bağlantılar, mümkün olduğu ölçüde, kullanılan veri ve varsayımlardaki tutarlılığı içerir.

TSRS 1 ve TSRS 2'ye göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

35)

I. TSRS 1'e göre işletmenin, aynı sektör veya coğrafyada faaliyet gösteren işletmeler tarafından belirlenen sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara atıfta bulunması zorunludur.

II. TSRS 2'ye göre işletme, iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken TSRS 2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'de tanımlanan sektör bazlı açıklama konularına atıfta bulunur ve uygulanabilirliğini değerlendirir.

III. TSRS 1'e göre işletme, risk ve fırsatları belirlerken Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu (SASB) Standartlarındaki açıklama konularına atıfta bulunur ve bu konuların uygulanabilirliğini değerlendirir.

IV. TSRS 1'e göre işletme, SASB Standartlarında yer alan açıklama konularının içinde bulunduğu şartlarda uygulanabilir olmadığı sonucuna varabilir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve III
B) II ve IV
C) III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

36) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre işletmenin iklimle ilgili her bir hedefi için yapacağı açıklamalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İşletmenin, hedefin geçerli olduğu dönemi açıklaması gerekmez.
B) Hedef yalnızca işletmenin tamamı için belirlenebilir; belirli bir iş birimi veya coğrafi bölge için hedef belirlenemez.
C) Hedefin nicel olması durumunda işletme, hedefin mutlak bir hedef mi yoksa yoğunluk hedefi mi olduğunu açıklar.
D) İşletmenin, ilerlemenin ölçüldüğü baz dönemi açıklaması gerekmez.
E) İşletme hedefte yaptığı değişiklikleri açıklamaz; yalnızca güncel hedefini sunar.

37) TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre işletmenin hedeflerin belirlenmesine, gözden geçirilmesine ve hedeflere yönelik ilerlemenin izlenmesine ilişkin açıklamalarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İşletme, hedefi gözden geçirme süreçlerini açıklamaz.
B) Hedefte yapılan değişiklikler açıklanmaz.
C) Performanstaki trendlerin veya değişikliklerin analizi yalnızca sera gazı emisyon hedefleri için yapılır.
D) İşletme, hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikleri açıklamaz.
E) İşletme, hedefin ve hedefi belirleme metodolojisinin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığını açıklar.

38) L AŞ.'nin 2025 baz yılı Kapsam 1 sera gazı emisyonları 500.000 tCO_2e'dir. L AŞ., 2035 yılına kadar Kapsam 1 emisyonlarını baz yıla göre net %60 azaltmayı hedeflemektedir. İşletme, bu hedefe brüt emisyonlarda %40 azaltım sağlayarak ve kalan kısım için 100.000 tCO_2e karbon kredisi kullanarak ulaşmayı planlamaktadır.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) L AŞ.'nin ayrıca açıklaması gereken brüt sera gazı emisyon hedefi, baz yıla göre %60 azaltımdır.
B) L AŞ., net hedefe ulaşmanın ne ölçüde karbon kredilerinin kullanımına dayandığını açıklamaz.
C) Net sera gazı emisyon hedefi 2035 yılında 100.000 tCO_2e'dir.
D) L AŞ.'nin ayrıca açıklaması gereken brüt sera gazı emisyon hedefi, baz yıla göre %40 azaltımdır.
E) L AŞ., planlanan karbon kredilerini düşerek Kapsam 1 sera gazı emisyonlarını net tutar olarak açıklar.

39)

I. İklim değişikliğini hafifletme ve iklim değişikliğine adaptasyon sağlama çabaları, işletme açısından iklimle ilgili fırsatlar doğurabilir.

II. Dolaylı sera gazı emisyonları, işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır.

III. Kapsam 2 sera gazı emisyonları, fiziki olarak, elektriğin üretildiği tesiste ortaya çıkmaktadır.

IV. İşletmenin iklim dirençliliği; iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı hem stratejik dirençliliğini hem de operasyonel dirençliliğini içerir.

TSRS 2 İklimle İlgili Açıklamalar'a göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve IV
C) I, III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

40) TSRS 1 ve TSRS 2'ye göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) TSRS 2'yi erken uygulayan işletmenin TSRS 1'i aynı zamanda uygulaması zorunlu değildir.
B) Bir işletmenin TSRS 2'yi uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir.
C) TSRS 2'nin ilk uygulama tarihi, işletmenin Standardı ilk kez uyguladığı yıllık raporlama döneminin sonudur.
D) TSRS 1'deki yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin geçiş muafiyetini kullanan işletme TSRS 2'yi uygulamaz.
E) İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenemeyecek iklimle ilgili fırsatlar da TSRS 2 kapsamında açıklanır.

41) Bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkânından ödün vermeden karşılayan kalkınma anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sürdürülebilir kalkınma
B) Ekonomik büyüme
C) Döngüsel ekonomi
D) Kaynak verimliliği
E) Yeşil büyüme

42) Roma Kulübü'nün 1972 yılında yayımladığı "Büyümenin Sınırları" raporunun temel mesajı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Teknolojik gelişme sayesinde doğal kaynakların tükenmesi mümkün değildir; bu nedenle büyümenin bir sınırı yoktur.
B) Ekonomik büyüme, çevre sorunlarını zaman içinde kendiliğinden çözer.
C) Sera gazı emisyonları, ülkeler arasında ticareti yapılabilen izinler aracılığıyla azaltılmalıdır.
D) Nüfus, sanayileşme, kirlilik, gıda üretimi ve kaynak tüketimindeki artış eğilimleri aynı hızla sürerse, gezegenin büyüme sınırlarına önümüzdeki yüzyıl içinde ulaşılacaktır.
E) Kalkınma yalnızca kişi başına düşen milli gelirle ölçülmelidir.

43) B ülkesinde; kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesine yönelik programların yaygınlaştırılması, herkes için yaşam boyu öğrenim fırsatlarının desteklenmesi ve hanelerin güvenilir ve modern enerjiye erişiminin sağlanması üzerine çalışmalar yürütülmektedir.

B ülkesinin yürüttüğü çalışmalar aşağıdaki BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından hangileriyle bağlantılıdır?

A) Cinsiyet Eşitliği, Nitelikli Eğitim, Erişilebilir ve Temiz Enerji
B) Eşitsizliklerin Azaltılması, Sanayi Yenilikçilik ve Altyapı, İklim Eylemi
C) Yoksulluğa Son, Sağlık ve Kaliteli Yaşam, Sorumlu Üretim ve Tüketim
D) Barış Adalet ve Güçlü Kurumlar, Nitelikli Eğitim, Temiz Su ve Sanitasyon
E) Amaçlar İçin Ortaklıklar, Cinsiyet Eşitliği, Karasal Yaşam

44) Aşağıdakilerden hangisi "SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim" amacının hedeflerinden biri <u>değildir</u>?

A) 2030'a kadar bütün sektörlerde su kullanım etkinliğinin büyük ölçüde artırılması ve su kıtlığından muzdarip insan sayısının önemli ölçüde azaltılması
B) 2030'a kadar perakende ve tüketici düzeylerinde kişi başına düşen küresel gıda atığının yarıya indirilmesi
C) Ulusal politikalar ve öncelikler doğrultusunda sürdürülebilir olan kamu ihalesi uygulamalarının desteklenmesi
D) Özellikle büyük ve uluslarötesi şirketlerin sürdürülebilirlik bilgilerini raporlama döngülerine entegre etmelerinin teşvik edilmesi
E) 2030'a kadar herkesin sürdürülebilir kalkınmayla ilgili bilgi ve farkındalık edinmesinin güvence altına alınması

45) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne dayanan, Kyoto Protokolü'nün sona erme tarihi olan 2020 sonrası iklim değişikliği rejimini düzenlemeyi amaçlayan ve Kyoto Protokolü'nden farklı olarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri ulusal katkı beyanlarıyla azaltım eylemine katan düzenleme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Montreal Protokolü
B) Paris Anlaşması
C) Avrupa Yeşil Mutabakatı
D) Doha Değişikliği
E) Avrupa İklim Yasası

46) AB'nin 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı ve 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koyduğu girişim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avrupa Yeşil Mutabakatı
B) 55'e Uyum (Fit for 55) Paketi
C) REPowerEU Planı
D) Yeşil Mutabakat Sanayi Planı
E) Çaba Paylaşım Düzenlemesi

47) 55'e Uyum Paketi kapsamındaki Çaba Paylaşım Düzenlemesi'ne ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) ETS kapsamındaki enerji yoğun sanayi tesislerinin emisyonlarını düzenler.
B) ETS dışında kalan sektörlerdeki emisyonların 2030 yılına kadar 2005 yılına göre azaltım hedefi 55'e Uyum Paketi ile %30'dan %40'a yükseltilmiştir.
C) Tüm üye ülkeler için aynı oranda azaltım hedefi öngörür.
D) ETS dışında kalan ulaşım, binalar, tarım ve atık gibi sektörler AB emisyonlarının yaklaşık %10'una yol açmaktadır.
E) Yalnızca AB dışından ithal edilen ürünlere uygulanır.

48) Türkiye'de faaliyet gösteren K AŞ. AB'ye çimento, L AŞ. ise alüminyum ihraç etmektedir. Her iki işletme de üretimlerinde şebekeden satın aldıkları elektriği kullanmaktadır.

Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması'nın (SKDM) 1 Ocak 2026'da başlayan kesin dönemine göre ürünlere gömülü emisyonların hesaplanmasına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) K AŞ.'nin çimentosu için doğrudan emisyonların yanı sıra üretimde kullanılan elektriğe ilişkin dolaylı emisyonlar da hesaba katılır; L AŞ.'nin alüminyumu için yalnızca doğrudan emisyonlar dikkate alınır.
B) Her iki işletmenin ürünleri için yalnızca doğrudan emisyonlar dikkate alınır.
C) L AŞ.'nin alüminyumu için dolaylı emisyonlar da hesaba katılır; K AŞ.'nin çimentosu için yalnızca doğrudan emisyonlar dikkate alınır.
D) Her iki işletmenin ürünleri için yalnızca dolaylı emisyonlar dikkate alınır.
E) Şebeke elektriği kullanan işletmelerin ürünleri SKDM kapsamı dışındadır.

49)

I. Emisyonlarını azaltan şirket, boşta kalan izinlerini gelecekte ihtiyaç duyabilir diye muhafaza edebilir veya izin sıkıntısı yaşayan başka bir firmaya satabilir.
II. Üst sınır zamanla azaltılır, böylelikle toplam emisyonlar düşer.
III. Üst sınır, sistemin içinde yer alan tesislerin salabileceği belirli sera gazlarının toplam miktarına göre ayarlanır.
IV. Yıl sonunda bütün emisyonlarını kapsayacak kadar izne sahip olmayan şirkete herhangi bir yaptırım uygulanmaz.

AB Emisyon Ticaret Sistemi'nin "üst sınıra ulaş ve ticaret yap" prensibiyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) II ve III
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) I, III ve IV
E) I, II, III ve IV

50) Avrupa Komisyonu tarafından 23 Şubat 2022 tarihinde sunulan, 5 Temmuz 2024 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanan ve AB'de faaliyet gösteren belli büyüklükteki firmaların çevre ve insan hakları üzerindeki fiili ve potansiyel olumsuz etkilerine ilişkin yükümlülüklerine yönelik kuralları belirleyen düzenleme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi (CSDDD)
B) AB Taksonomi Tüzüğü
C) Alman Tedarik Zinciri Yasası
D) Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD)
E) Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması Tüzüğü

51) AB Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi'ne (CSRD) ilişkin aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) ESRS'ler, CSRD'ye tabi tüm şirketler tarafından kullanılmak üzere kabul edilmiştir.
B) 16 Nisan 2025 tarihinde yayımlanan düzenleme ile ikinci dalgadaki, yani 2025 mali yılından itibaren raporlama yapacak büyük işletmelerin raporlama başlangıcı iki yıl ertelenmiştir.
C) Omnibus I kapsamında kabul edilen (AB) 2026/470 sayılı Direktif ile borsada işlem gören KOBİ'ler Direktif kapsamından çıkarılmıştır.
D) 16 Nisan 2025 tarihli düzenleme ile büyük ölçekli şirketlerin CSRD raporlama yükümlülükleri tamamen kaldırılmıştır.
E) (AB) 2026/470 sayılı Direktif, kapsamın ileride genişletilip genişletilmeyeceğinin değerlendirilmesine yönelik bir gözden geçirme hükmü içermektedir.

52) Sera gazı kaynaklarının azaltılması veya sera gazı yutaklarının artırılması aşağıdaki kavramlardan hangisini ifade eder?

A) İklim değişikliğine uyum (Adaptation)
B) Ekolojik dayanıklılık
C) Sera etkisi
D) Küresel ısınma
E) İklim değişikliğinin azaltılması (Mitigation)

53)

I. Aynı türe ait canlılar arasındaki genetik farklılıklar
II. Orman, göl, deniz, sulak alan, çayır ve benzeri ekolojik sistemlerin çeşitliliği
III. Belirli bir bölgede bulunan farklı bitki, hayvan ve mikroorganizma türleri

Yukarıdaki tanımlar sırasıyla biyoçeşitliliğin hangi düzeylerini ifade eder?

A) Genetik çeşitlilik – Ekosistem çeşitliliği – Tür çeşitliliği
B) Tür çeşitliliği – Ekosistem çeşitliliği – Genetik çeşitlilik
C) Genetik çeşitlilik – Tür çeşitliliği – Ekosistem çeşitliliği
D) Ekosistem çeşitliliği – Genetik çeşitlilik – Tür çeşitliliği
E) Tür çeşitliliği – Genetik çeşitlilik – Ekosistem çeşitliliği

54) Kurumsal sürdürülebilirlik raporlamasının itici güçlerine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Yasal düzenlemeler, itici güçler arasındaki tek doğrudan etkili faktördür.
B) Toplumsal beklentiler işletmelerin sürdürülebilirlik politikalarını etkilemez.
C) Teknolojik gelişmeler raporlamayı kolaylaştırır; ancak bir itici güç olarak kabul edilmez.
D) Finansmana erişim, yalnızca borsada işlem gören işletmeler için itici güç oluşturur.
E) Yatırımcı beklentileri ve finansmana erişim de itici güçler arasındadır.

55)

I. İlkelerin uygulanıp uygulanmadığının açıklanması zorunludur.
II. İlkelerin uygulanması zorunlu olup uyum durumunun raporlanması gönüllüdür.
III. İlkelerin uygulanması gönüllülük esasına dayanır.
IV. Uygulanmayan ilkeler için gerekçeli açıklama yapılması gerekir.

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve III
C) I, III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

56)

I. Enerji, emisyonlar, su, atık gibi belirli sürdürülebilirlik konularında açıklanması gereken bilgileri düzenleyen standartlar
II. Petrol ve gaz, kömür, tarım gibi belirli sektörlerdeki önemli etkileri belirleyen standartlar
III. Bütün kuruluşlar için geçerli olan standartlar (GRI 1, GRI 2, GRI 3)

Yukarıdaki GRI standart grupları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Konu Standartları – Sektör Standartları – Evrensel Standartlar
B) Sektör Standartları – Konu Standartları – Evrensel Standartlar
C) Konu Standartları – Evrensel Standartlar – Sektör Standartları
D) Evrensel Standartlar – Sektör Standartları – Konu Standartları
E) Tematik Standartlar – Sektör Standartları – Genel Standartlar

57) Aşağıdakilerden hangisi Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'nde yer alan altı sermaye türünden biri <u>değildir</u>?

A) Finansal sermaye
B) Üretilmiş sermaye
C) Fikri sermaye
D) Sosyal ve ilişkisel sermaye
E) Piyasa sermayesi

58) Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu (SASB) standartlarının içeriğine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Her sektör standardı; o sektöre özgü açıklama konularını, bu konulara ilişkin metrikleri, metriklerin hesaplanmasına yönelik teknik protokolleri ve faaliyet metriklerini içerir.
B) Tüm sektörler için aynı ve tek bir metrik seti kullanılır.
C) Standartlar yalnızca nitel açıklamalardan oluşur; nicel metriklere yer verilmez.
D) Standartlar yalnızca çevresel konuları kapsar; sosyal ve yönetişim konularına yer verilmez.
E) Standartlar, işletmenin çevre ve insanlar üzerindeki etkilerini esas alan etki önemliliği yaklaşımıyla hazırlanmıştır.

59) 16 Temmuz 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe konulan Türkiye Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nın yapısı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) 9 ana başlık, 32 hedef ve 169 eylem
B) 9 ana başlık, 32 hedef ve 81 eylem
C) 17 ana başlık, 32 hedef ve 81 eylem
D) 17 ana başlık, 169 hedef ve 81 eylem
E) 6 ana başlık, 17 hedef ve 81 eylem

60) Bir işletme 2027 yılına kadar sera gazı emisyonlarını %20 azaltmayı amaçlamaktadır. Toplam emisyonlarını ton CO_2e olarak hesaplamakta ve yıl sonunda emisyonlarının %8 azaldığını belirlemiştir.

I. Emisyonların %20 azaltılması
II. Yıl sonunda emisyonların %8 azalmış olması
III. Toplam emisyonun ton CO_2e olarak hesaplanması

Yukarıdakiler sırasıyla aşağıdakilerin hangisine örnektir?

A) Metrik – Performans sonucu – Hedef
B) Hedef – Metrik – Performans sonucu
C) Hedef – Performans sonucu – Metrik
D) Performans sonucu – Hedef – Metrik
E) Hedef – Baz yıl – Metrik

61) Y Holding AŞ., sera gazı emisyonlarını Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004) kapsamında özkaynak payı yaklaşımıyla raporlamaktadır. Y Holding AŞ.'nin kendi tesisleri ile pay sahibi olduğu işletmelere ilişkin bilgiler şöyledir (tüm paylar adi paydır ve oy hakları pay oranlarıyla aynıdır):

- Y Holding AŞ.'nin kendi tesisleri: 200.000 ton CO_2e
- K Çelik AŞ.: %70 pay, bağlı ortaklık (finansal kontrol var); 600.000 ton CO_2e
- L Enerji AŞ.: %35 pay, iştirak (önemli etki var); 400.000 ton CO_2e
- M Liman AŞ.: %50 pay, diğer ortakla birlikte ortak kontrol edilen iş ortaklığı; 300.000 ton CO_2e
- N Gıda AŞ.: %8 pay, önemli etki bulunmayan finansal yatırım; 250.000 ton CO_2e

Buna göre Y Holding AŞ.'nin raporlaması gereken toplam sera gazı emisyonu kaç ton CO_2e'dir?

A) 770.000
B) 910.000
C) 930.000
D) 950.000
E) 1.750.000

62)

I. Önemli bir hatanın tespit edilmesi
II. Baz yıl emisyonları üzerinde önemli etki yaratan hesaplama metodolojisi değişiklikleri
III. Üretim hacmindeki artışa bağlı organik büyüme
IV. Baz yıl emisyonları üzerinde önemli etki yaratan birleşme, devralma veya elden çıkarma gibi yapısal değişiklikler

Sera Gazı Protokolü'ne göre yukarıdakilerden hangileri baz yıl emisyonlarının yeniden hesaplanmasını gerektiren durumlar arasında yer alır?

A) I ve II
B) II ve IV
C) III ve IV
D) I, II ve IV
E) I, II, III ve IV

63) Bir tesisin dönem içindeki emisyonları 100 ton CO_2, 10 ton metan (CH_4) ve 2 ton N_2O'dur (diazot monoksit). İşletmenin hesaplamada kullandığı 100 yıllık Küresel Isınma Potansiyeli (GWP) değerleri (IPCC Beşinci Değerlendirme Raporu) CH_4 için 28, N_2O için 265'tir.

Tesisin toplam emisyonu kaç ton CO_2e'dir?

A) 112
B) 380
C) 810
D) 910
E) 1.010

64) Karbon, karbondioksit (CO_2) ve karbondioksit eşdeğeri (CO_2e) kavramlarına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Karbon ile karbondioksit aynı kimyasal maddedir.
B) CO_2e, yalnızca karbondioksit salımını ifade eder.
C) CO_2e, farklı sera gazlarının iklim etkilerini ortak bir birimle ifade eder.
D) Bir ton metan ile bir ton karbondioksitin atmosfer üzerindeki ısınma etkisi eşittir.
E) Sera gazı emisyonlarının CO_2e cinsinden ifade edilmesine gerek yoktur.

65) Tarım ve hayvancılık kaynaklı sera gazı emisyonlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Büyükbaş hayvanların sindirim süreçleri metan emisyonuna neden olur.
B) Azotlu gübre kullanımı diazot monoksit salımına yol açabilir.
C) Çeltik üretiminde su altında kalan toprak koşulları metan oluşumunu artırabilir.
D) Hayvan gübresinin yönetimi metan ve diazot monoksit emisyonları oluşturabilir.
E) Tarım sektöründeki emisyonlar yalnızca kükürt hekzaflorür (SF_6) kaynaklıdır.

66) Bir danışmanlık şirketinin 20 çalışanı, müşteri toplantıları için havayolu şirketlerinin tarifeli uçuşlarıyla kişi başı toplam 1.500 km seyahat etmiştir. Emisyon faktörü 0,15 kg CO_2e/yolcu-km'dir.

Bu seyahatlerden kaynaklanan emisyonların sınıflandırılması ve tutarı aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kapsam 1 – 4,5 ton CO_2e
B) Kapsam 3 / İş seyahatleri – 4,5 ton CO_2e
C) Kapsam 3 / Çalışanların işe ulaşımı – 4,5 ton CO_2e
D) Kapsam 3 / İş seyahatleri – 45 ton CO_2e
E) Kapsam 2 – 4,5 ton CO_2e

67) Sera gazı envanterinde kullanılan varsayımların, hesaplama yöntemlerinin ve veri kaynaklarının açıkça belirtilmesini ve belgelendirilmesini öngören Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004) ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) İhtiyaca uygunluk
B) Şeffaflık
C) Eksiksizlik
D) Tutarlılık
E) Doğruluk

68) Emisyon ticaret sisteminin uygulandığı ve piyasada yalnızca iki işletmenin bulunduğu temsili bir ülkede, kamu kurumu 2026 yılı için K ve L işletmelerinin her birine 50.000 ton tahsisat vermiştir. K işletmesi 56.000 ton, L işletmesi 46.000 ton emisyon gerçekleştirmiştir. Bir ton emisyon hakkını temsil eden bir birim tahsisatın piyasa fiyatı 90 TL, bir ton emisyon azaltımı sağlayan teknoloji yatırımının maliyeti 1.000 TL'dir. Piyasa rasyonalitesinin tam olduğu varsayılmaktadır.

K işletmesinin tahsisatını aşmaması veya açığını kapatması için katlanması gereken asgari maliyet kaç TL'dir?

A) 360.000
B) 540.000
C) 2.360.000
D) 2.000.000
E) 6.000.000

69) Aşağıdakilerden hangisi Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) hususlarının "yönetişim" boyutuyla doğrudan ilişkilidir?

A) Sera gazı emisyonları
B) İş sağlığı ve güvenliği
C) Müşteri güvenliği
D) Biyolojik çeşitlilik
E) İç kontrol ve yolsuzlukla mücadele

70) Bir denetçinin sürdürülebilirlik raporuna ilişkin güvence raporunda "Yaptığımız çalışmaya dayanarak, önemli yanlışlık içerdiğini düşündürecek herhangi bir hususa rastlanmamıştır." ifadesi yer almaktadır.

Bu ifade hangi güvence türüne özgü sonuç biçimidir?

A) Makul güvence – olumlu ifade
B) Mutlak güvence – olumlu ifade
C) Makul güvence – olumsuz ifade
D) Sınırlı güvence – olumsuz ifade
E) Sınırlı güvence – olumlu ifade

UYGULAMA SORULARI (her biri 2 puan)

71) Hesap dönemleri takvim yılı olan şirketlere ilişkin bilgiler aşağıdadır. Tutarlar, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlanmış finansal tablolardan bağlı ortaklık ve iştirakler dâhil edilerek; çalışan sayıları ilgili mevzuata göre hesaplanmıştır. Şirketlerin, belirtilenler dışında muafiyeti bulunmamaktadır.

- A AŞ.: Payları 2019'dan beri Borsa İstanbul Yıldız Pazarda işlem görmektedir. 2025: aktif 1,4 milyar TL, hasılat 1,8 milyar TL, 620 çalışan; 2026: aktif 0,9 milyar TL, hasılat 2,3 milyar TL, 540 çalışan.
- B AŞ.: Payları 2020'den beri Yakın İzleme Pazarında işlem görmektedir. 2025 ve 2026: aktif 6 milyar TL, hasılat 9 milyar TL, 1.200 çalışan.
- C Sigorta AŞ.: Payları borsada işlem görmemektedir. 2025: aktif 3,0 milyar TL, hasılat 1,5 milyar TL, 450 çalışan; 2026: aktif 3,5 milyar TL, hasılat 2,4 milyar TL, 480 çalışan.
- D Bankası AŞ.: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde değildir; payları borsada işlem görmemektedir. Tek şubesi ve 120 çalışanı vardır.
- E AŞ.: Payları ilk kez Mart 2026'da Borsa İstanbul Ana Pazarda işlem görmeye başlamıştır. 2025 ve 2026: aktif 4 milyar TL, hasılat 5 milyar TL, 900 çalışan.

KGK kararları ve TSRS Uygulama Kapsamına İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca yukarıdaki şirketlerden hangileri 2027 yılı raporlama dönemi için zorunlu sürdürülebilirlik raporlaması kapsamındadır?

A) A ve D
B) A, C ve D
C) A, D ve E
D) A, B ve D
E) D ve E

72) Payları Borsa İstanbul Ana Pazarda işlem gören M AŞ., ilk kez 2025 yılı raporlama dönemi için zorunlu sürdürülebilirlik raporlaması kapsamına girmiştir. M AŞ., 2025 yılında TSRS 1'in yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgilerin açıklanmasına izin veren muafiyetini (E5) kullanmış ve 2026 yılında da bu muafiyetten yararlanmaya devam etmiştir. M AŞ., tanınan diğer tüm muafiyetlerden de yararlanmaktadır.

TSRS'ler ve KGK kararları uyarınca M AŞ. ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) M AŞ.'nin 2025 yılı raporunda karşılaştırmalı bilgileri sunması zorunlu değildir.
B) M AŞ.'nin 2025 ve 2026 yılı raporlarında Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklaması zorunlu değildir.
C) M AŞ., 2026 yılı sürdürülebilirlik raporunu ilgili finansal raporlarından daha sonraki bir tarihte yayımlayabilir.
D) M AŞ., 2026 yılı raporunda TSRS 1'i yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgilerle sınırlı olarak uygulayabilir.
E) M AŞ., 2027 yılı raporunda iklim dışındaki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin karşılaştırmalı bilgileri açıklamak zorundadır.

73) Elektrik üretimi yapan E Enerji AŞ., TFRS'lere uygun konsolide finansal tablo hazırlamakta ve zorunlu sürdürülebilirlik raporlaması kapsamında bulunmaktadır. E Enerji AŞ.'nin ilişkileri şunlardır:

- K Yazılım BV: E Enerji AŞ.'nin %100 bağlı ortaklığıdır; Hollanda'da yalnızca yazılım hizmeti vermekte ve Avrupa'daki düzenlemelere uygun raporlama yapmaktadır. Elektrik üretiminde yer almamaktadır.
- L Makine Ltd. Şti.: E Enerji AŞ.'nin sermaye payı bulunmayan, türbin bakım ekipmanı tedarikçisidir.
- M Dağıtım AŞ.: E Enerji AŞ.'nin ürettiği elektriği satın alan, sermaye ilişkisi bulunmayan müşterisidir.

I. K Yazılım BV, E Enerji AŞ.'nin ana faaliyetinde yer almasa da raporlayan işletmeye dâhildir.

II. K Yazılım BV, yurt dışında farklı bir çerçeveye göre raporlama yaptığından bilgi ve verileri konsolide sürdürülebilirlik raporuna dâhil edilmez.

III. L Makine Ltd. Şti.'ye ilişkin sürdürülebilirlikle ilgili riskler, E Enerji AŞ.'nin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebiliyorsa değer zinciri kapsamında dikkate alınır.

IV. M Dağıtım AŞ., E Enerji AŞ.'nin ürettiği elektriği satın aldığı için raporlayan işletmeye dâhildir.

TSRS 1 ve TSRS Uygulama Kapsamına İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca yukarıdaki değerlendirmelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve IV
D) I ve III
E) I, III ve IV

74) O Enerji AŞ., 2026 yılı raporunu hazırlarken 2025 yılı verilerine ilişkin aşağıdaki durumları tespit etmiştir (tutarların tamamı önemlidir; geçiş muafiyetlerinden yararlanılmamıştır):

I. 2025 yılında "tüketilen su" metriği için, metriğin tanımına aykırı olarak "çekilen su" verisi raporlanmıştır.

II. 2025 yılı Kapsam 2 emisyonları, 2025 raporunun yayımlanmak üzere onaylandığı tarihte işletmenin kayıtlarında mevcut olan bazı elektrik faturalarının hesaplamaya dâhil edilmemesi nedeniyle eksik ölçülmüştür.

III. Uzun vadeli öngörülen finansal etkilere ilişkin tutarlar, 2026 yılında faiz oranlarında yaşanan beklenmedik değişiklikler nedeniyle revize edilmiştir.

IV. Kapsam 3 Kategori 4 emisyonlarında kullanılan emisyon faktörü, 2026 yılında yayımlanan yeni bir sektör çalışması doğrultusunda güncellenmiştir.

TSRS 1 uyarınca yukarıdakilerden hangileri geçmiş dönem hatasıdır?

A) I ve II
B) II ve IV
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

75) P AŞ., 2026 yılı sürdürülebilirlik raporunu ve 2026 Yılı Faaliyet Raporu'nu aynı gün, aynı şartlarla internet sitesinde yayımlamıştır. P AŞ., iklimle ilgili yönetişim açıklamaları için sürdürülebilirlik raporunda yalnızca "Bkz. 2026 Yılı Faaliyet Raporu" ifadesine yer vermiş; faaliyet raporunun hangi bölümüne atıf yapıldığını ve rapora nasıl erişileceğini belirtmemiştir.

TSRS 1 uyarınca aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

A) Faaliyet raporu finansal tabloların bir parçası olmadığından, TSRS'lerin zorunlu kıldığı bilgiler bu rapora çapraz referans verilerek sürdürülebilirlik açıklamalarına dâhil edilemez.

B) Çapraz referans yoluyla dâhil edilen bilgiler sürdürülebilirlikle ilgili tam bir finansal açıklama setinin parçası olmadığından, genel amaçlı finansal raporları onaylayan organ bu bilgilerden sorumlu değildir.

C) Çapraz referans yoluyla dâhil edilen bilgilerin TSRS'lerin hükümleriyle uyumlu olması gerekmez.

D) Faaliyet raporu aynı tarihte mevcut olduğundan, sürdürülebilirlik açıklamalarının anlaşılabilirliği azalsa dahi çapraz referans verilebilir.

E) Çapraz referans verilen rapor aynı tarihte ve aynı şartlarda mevcut olsa da sürdürülebilirlik açıklamalarında rapora nasıl erişileceği açıklanmadığı ve atıf raporun kesin olarak belirtilmiş bir bölümüne yapılmadığı için yapılan çapraz referans TSRS 1'e uygun değildir.

76) Beyaz eşya üreticisi K AŞ.'nin enerji tüketimi yüksek eski model buzdolaplarına talep hızla düşmektedir; bu ürünlere ait stokların net gerçekleşebilir değeri maliyetinin altına düşmüş ve finansal tablolarda stok değer düşüklüğü karşılığı ayrılmıştır. K AŞ., ayrıca düşük karbonlu yeni bir soğutma teknolojisi geliştirmektedir. Bu fırsata ilişkin bilgi kamuya açık değildir; açıklanmasının, işletmenin bu fırsatı kovalarken elde edebileceği ekonomik faydaları ciddi şekilde zarara uğratması makul ölçüde beklenmektedir ve bilginin, açıklama amaçlarını karşılayacak şekilde (örneğin toplu olarak) açıklanması imkânsızdır.

TSRS 1 uyarınca aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) K AŞ.'nin, stok değer düşüklüğü karşılığı ile azalan talep riski arasındaki bağlantıya ilişkin bilgi sunması gerekmez.

B) K AŞ., ticari açıdan hassas bilgi muafiyetini azalan talep riskine ilişkin bilgiler için de kullanabilir.

C) K AŞ., yeni teknoloji fırsatına ilişkin bilgiyi açıklamayabilir; bu durumda muafiyetten yararlandığını açıklar ve her raporlama tarihinde bilginin muafiyet için uygun olup olmadığını yeniden değerlendirir.

D) K AŞ., muafiyetten yararlandığını sürdürülebilirlik açıklamalarında belirtmez.

E) Muafiyet bir kez kullanıldığında, sonraki raporlama dönemlerinde yeniden değerlendirme yapılmaksızın geçerliliğini korur.

77) Tekstil üreticisi L AŞ., 2025 yılı raporunda "geri dönüştürülmüş elyaf kullanılan ürünlerden elde edilen hasılatın yüzdesi" metriğini kullanmıştır. 2026 yılında bu metriğin yerine "toplam elyaf tüketimi içinde geri dönüştürülmüş elyaf oranı" metriğini kullanmaya başlamış ve ilk kez "su stresi yüksek bölgelerden tedarik edilen pamuğun yüzdesi" metriğini eklemiştir. Ayrıca 2025 yılı raporunda tahmini olarak açıkladığı su tüketimi tutarına ilişkin, 2025 yılında var olan şartlara kanıt sağlayan sayaç verileri 2026 yılında elde edilmiştir.

TSRS 1 uyarınca L AŞ. ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Değiştirilen metrik için, yapmanın mümkün olmadığı durumlar haricinde, revize edilmiş karşılaştırmalı tutarı açıklar.
B) Metrikteki değişikliği ve yeni metriğin neden daha faydalı bilgi sağladığı da dâhil olmak üzere değişikliğin nedenlerini açıklar.
C) İlk kez kullanılan metrik için karşılaştırmalı tutar hiçbir durumda açıklanmaz.
D) Su tüketimine ilişkin yeni bilgiyi yansıtan revize edilmiş karşılaştırmalı tutarı, önceki dönemde açıklanan tutarla arasındaki farkı ve revizyonun nedenlerini açıklar.
E) Metriklerin tanımı ve hesaplanması zaman içinde tutarlıdır; bir metriğin yerine başka bir metriğin kullanılması durumunda TSRS 1'in ilgili hükümleri uygulanır.

78) Seramik üreticisi V AŞ., üretim tesislerinde kullandığı elektriğin tamamını ulusal şebekeden satın almaktadır; herhangi bir yenilenebilir enerji sertifikası veya başka bir sözleşmeye dayalı araç bulunmamaktadır. V AŞ., 2026 yılı raporunda lokasyona-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını 18.000 tCO2e olarak açıklamış; piyasaya-dayalı bir tutar açıklamamıştır. Raporda ayrıca "2030 yılına kadar brüt Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını sıfırlama" hedefine yer verilmiştir.

TSRS 2 uyarınca aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşmeye dayalı araçlara ilişkin bilgi sağlama yükümlülüğü bu tür araçların mevcut olması kaydıyla doğduğundan, V AŞ.'nin lokasyona-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklaması Kapsam 2'ye ilişkin açıklama hükmünü karşılar.
B) V AŞ.'nin piyasaya-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını da açıklaması zorunludur.
C) V AŞ.'nin brüt Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını sıfırlama hedefi bulunduğundan, cari dönemde gerçekleşen Kapsam 2 sera gazı emisyonlarının açıklanmasına gerek yoktur.
D) Kapsam 2 sera gazı emisyonları için konsolide edilen grup ve diğer yatırım yapılanlar arasında ayrıştırma yapılması gerekmez.
E) Kapsam 2 sera gazı emisyonları, fiziki olarak V AŞ.'nin üretim tesislerinde ortaya çıkmaktadır.

79) W Seramik AŞ., TFRS'lere uygun konsolide finansal tablo hazırlamaktadır. W Seramik AŞ. raporunda şu açıklamayı yapmıştır:

"Ana ortaklığın Türkiye'deki üç üretim tesisinden kaynaklanan Kapsam 1 CO2 ve metan (CH4) emisyonlarını, 2022 baz yılına göre 2032 yılına kadar brüt %35 azaltmayı hedefliyoruz (mutlak hedef). 2028 yılı için %15 ara hedef belirlenmiştir. Hedef ve hedefi belirleme metodolojisi üçüncü bir tarafça doğrulanmamıştır. Kapsam 2 sera gazı emisyonları için bir hedef belirlenmemiştir."

TSRS 2 uyarınca bu hedef açıklamasına ilişkin aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

A) Hedef, işletmenin yalnızca bir kısmı ve bazı sera gazlarıyla sınırlandırılamaz.
B) Hedef brüt bir hedef olduğundan, W Seramik AŞ.'nin planlanan karbon kredisi kullanımına ilişkin açıklama yapması gerekmez.
C) Hedef ve metodolojisi üçüncü bir tarafça doğrulanmadığından hedef açıklanamaz.
D) Hedef mutlak hedef olarak açıklandığından, yoğunluk hedefi de ayrıca açıklanmalıdır.
E) W Seramik AŞ., Kapsam 2 sera gazı emisyonları için de hedef belirlemek zorundadır.

80) Z Elektronik AŞ., devre kartlarını K ve L ülkelerindeki iki tedarikçiden satın almakta ve satın alma miktarlarını kendi kayıtlarında izlemektedir. K ülkesindeki tedarikçi, bağımsız bir kuruluşça doğrulanmış, tedarikçiye-özgü bir emisyon faktörü paylaşmıştır. L ülkesindeki tedarikçi veri sağlayamamaktadır; Z Elektronik AŞ., yayımlanmış bir veri tabanından L ülkesine ilişkin sektör ortalaması emisyon faktörüne ve küresel ortalama emisyon faktörüne erişebilmektedir.

TSRS 2 uyarınca Z Elektronik AŞ.'nin Kapsam 3 Kategori 1 emisyonlarının ölçümüne ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) L ülkesindeki alımlar için küresel ortalama emisyon faktörü, L ülkesine ilişkin sektör ortalamasına göre önceliklendirilir.

B) K ülkesindeki tedarikçiden alınan doğrulanmış, tedarikçiye-özgü emisyon faktörü birincil veridir ve -diğer her şey eşit olmak kaydıyla- önceliklendirilir.

C) Satın alma miktarları işletmenin kendi kayıtlarından elde edildiğinden ikincil veridir.

D) L ülkesindeki alımlara ilişkin veriler doğrulanamadığından bu alımlar Kapsam 3 ölçümüne dâhil edilemez.

E) K ülkesindeki tedarikçinin verisi doğrulanmış olduğundan, Z Elektronik AŞ. Kapsam 3 emisyonlarının ne ölçüde doğrulanmış girdiler kullanılarak ölçüldüğünü açıklamaz.

81) Raporlama dönemi 1 Ocak – 31 Aralık olan Y Konfeksiyon AŞ.'nin kumaş tedarikçisi T Dokuma Ltd. Şti., hesap dönemini değiştirmiş ve 1 Nisan – 31 Aralık 2025 tarihlerini kapsayan dokuz aylık bir raporlama dönemi oluşturmuştur. Y Konfeksiyon AŞ., 2025 yılı Kapsam 3 emisyonlarını ölçerken T Dokuma Ltd. Şti.'nin aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın elde edilebilen en güncel verisi olan bu dokuz aylık döneme ait sera gazı emisyon verilerini doğrudan kullanmak istemektedir.

TSRS 2 uyarınca aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

A) Veriler aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın elde edilebilen en güncel veriler olduğundan, Y Konfeksiyon AŞ. bu verileri kullanabilir.

B) Y Konfeksiyon AŞ., aradaki önemli olay ve şartlardaki değişikliklerin etkilerini açıklaması koşuluyla bu verileri kullanabilir.

C) Y Konfeksiyon AŞ., veriler bağımsız bir kuruluşça doğrulanmış olduğu takdirde bu verileri kullanabilir.

D) Raporlama dönemlerinin uzunluğu aynı olmadığından, Y Konfeksiyon AŞ. farklı raporlama dönemine ilişkin bilgilerin kullanılmasına yönelik izinden yararlanarak bu verileri kullanamaz.

E) Değer zincirindeki işletmelerin farklı raporlama dönemlerine ilişkin veriler hiçbir durumda kullanılamaz.

82) Bir işletmenin sürdürülebilirlik raporunda aşağıdaki tablo yer almaktadır:

Mutlak brüt sera gazı emisyonları – 2026 (tCO_2e)

- Kapsam 1 ve Kapsam 2 toplamı (lokasyona-dayalı): Konsolide edilen grup 9.000; iştirakler 2.000; toplam 11.000
- Kapsam 3: 30.000 (ölçüme dâhil edilen kategoriler: Kategori 1, Kategori 4 ve Kategori 6)

TSRS 2 uyarınca tabloya ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının konsolide edilen grup ve iştirakler arasında ayrıştırılması uygundur; ancak Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları ayrı ayrı sınıflandırılarak açıklanmalıdır.

B) Kapsam 3 ölçümüne dâhil edilen kategorilerin açıklanmasına gerek yoktur.

C) Kapsam 2 sera gazı emisyonları lokasyona-dayalı olarak açıklandığından, piyasaya-dayalı tutarın da açıklanması zorunludur.

D) İştiraklere ait emisyonlar, Kapsam 1 ve Kapsam 2 ayrıştırmasına dâhil edilmez.

E) Kapsam 3 ölçümü 15 kategorinin tamamını içermediğinden tablo TSRS 2'ye aykırıdır.

83) Çimento üreticisi G AŞ., geçiş planı uyarınca kömür yakıtlı iki fırınını, ekonomik ömürleri 2035 yılında sona erecek olmasına rağmen 2028 yılında kapatmaya karar vermiştir. Fırınlar için yapılan değer düşüklüğü testinde geri kazanılabilir tutarın defter değerinin altına düşmediği belirlenmiş; fırınların faydalı ömrü kısaltılarak amortisman tutarı artırılmıştır.

TSRS 1 ve TSRS 2 uyarınca aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) G AŞ., fırınların kapatılmasına ilişkin kararın varlıkların faydalı ömürleri ve değer düşüklüğüne ilişkin değerlendirmeleri üzerindeki etkisini açıklaması gerekebilir.

B) G AŞ., sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında kullanılan veri ve varsayımlar ile finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir.

C) Fırınlar için değer düşüklüğü ayrılmadığından, fırınlar iklimle ilgili geçiş risklerine karşı kırılgan varlıklar kapsamında değerlendirilmez.

D) G AŞ., geçiş planının geliştirilmesinde kullanılan kilit varsayımları ve geçiş planının dayanağı olan bağımlılıkları açıklar.

E) G AŞ., kırılgan varlıklara ilişkin açıklamasında kullanılan varlıkların defter değerlerinin finansal tablolardaki tutarlarla tutarlı olup olmadığını değerlendirir.

84) Payları borsada işlem gören G AŞ., 2027 yılı raporlama dönemi için ilk kez zorunlu sürdürülebilirlik raporlaması kapsamına girmektedir. G AŞ., 2025 ve 2026 yıllarında gönüllü olarak TSRS 1 ve TSRS 2'nin tüm hükümlerini uygulayarak TSRS'lere uygun sürdürülebilirlik raporları yayımlamıştır; E5 muafiyetinden hiçbir yıl yararlanmamıştır. G AŞ.'nin ara dönem finansal rapor sunma yükümlülüğü bulunmaktadır.

TSRS 1 ve KGK kararları uyarınca G AŞ.'nin 2027 yılı raporuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) G AŞ., zorunlu kapsamdaki ilk yılı olan 2027 yılı raporunu 2028 yılına ait ikinci çeyrek ara dönem finansal raporuyla aynı tarihte raporlayabilir.

B) G AŞ., 2027 yılı raporunda yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgileri açıklayabilir.

C) G AŞ.'nin 2027 yılı raporunda karşılaştırmalı bilgileri sunması zorunlu değildir.

D) G AŞ.'nin TSRS'leri uyguladığı ilk yıllık raporlama dönemi 2025'tir; bu nedenle G AŞ., 2027 yılı raporunda karşılaştırmalı bilgileri açıklar ve raporunu ilgili finansal tablolarla aynı zamanda raporlar.

E) G AŞ.'nin TSRS'leri ilk uygulama tarihi, zorunlu kapsama girdiği 1 Ocak 2027'dir.

85) Süt ürünleri üreticisi B Süt AŞ., 2026 yılı Kapsam 3 Kategori 1 emisyonlarını ölçmektedir:

- X Yem Ltd. Şti.'nden 15.000 ton yem satın alınmıştır. Tedarikçi, üretim sürecine ilişkin emisyonunu "0,04 ton CH4 (metan)/ton ürün" olarak bildirmiştir.
- Y Yem AŞ.'den 10.000 ton yem satın alınmıştır. Tedarikçi, emisyon faktörünü hâlihazırda CO2 eşdeğerine dönüştürülmüş olarak "0,9 tCO2e/ton ürün" şeklinde bildirmiştir.

B Süt AŞ., raporunda Kategori 1 emisyonlarını 9.600 tCO2e olarak açıklamıştır. (Not: Raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) değerlendirmesinde fosil kaynaklı olmayan metan için 100 yıllık küresel ısınma potansiyeli (GWP) değeri 27,0'dır.)

TSRS 2 uyarınca aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Açıklanan 9.600 tCO2e tutarı doğrudur; tedarikçi verileri birincil veri olduğundan GWP dönüşümü gerekmez.

B) Her iki tedarikçinin verileri de 27,0 GWP değeri kullanılarak yeniden hesaplanmalıdır; Kategori 1 emisyonları 259.200 tCO2e'dir.

C) Kategori 1 emisyonları 16.200 tCO2e'dir; Y Yem AŞ.'nin verisi farklı bir GWP değerine dayanabileceğinden ölçüme dâhil edilemez.

D) GWP dönüşümü tedarikçinin sorumluluğunda olduğundan, B Süt AŞ. X Yem Ltd. Şti.'ne ilişkin emisyonları 600 ton CH4 olarak açıklar.

E) B Süt AŞ., CO2 eşdeğerine dönüştürülmemiş metan verisini 27,0 GWP değeriyle CO2 eşdeğerine dönüştürür; CO2 eşdeğeri olarak alınan emisyon faktörünü yeniden hesaplaması zorunlu değildir. Kategori 1 emisyonları 25.200 tCO2e'dir.

ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1) Cevap: E

Dayanak (Par. 1): "TSRS 1 Sürdürülebilirlikle İlgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler'in amacı; bir işletmenin -genel amaçlı finansal raporların asli kullanıcıları açısından işletmeye kaynak sağlama kararı verirken faydalı olacak- sürdürülebilirlikle ilgili risklerine ve fırsatlarına ilişkin bilgileri açıklamasını zorunlu kılmaktır."

2) Cevap: D

I. Yanlış. Par. 8'de TSRS'lerin uygulanması için finansal tabloların bağımsız denetimden geçmiş olması şartı yer almaz; işletme, finansal tablolarının hangi muhasebe ilkelerine göre hazırlandığına bakmaksızın TSRS'leri uygulayabilir.

II. Doğru. Par. 8: "İşletme, ilgili genel amaçlı finansal tablolarının ("finansal tablolar" olarak anılacaktır) Türkiye Muhasebe Standartlarına veya diğer genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığına bakmaksızın, TSRS'leri uygulayabilir."

III. Doğru. Par. 5: "İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına (TSRS) uygun olarak hazırlar ve raporlarken bu Standardı uygular."

3) Cevap: D

Dayanak (Ek A): "Genel amaçlı finansal raporların asli kullanıcıları (Asli kullanıcılar): Mevcut ve potansiyel yatırımcılar, borç verenler ve kredi veren diğer taraflardır."

I, II ve III tanımda sayılmıştır. IV (düzenleyici otoriteler) tanımda yer almaz.

4) Cevap: B

Dayanak (Par. B10): "İşletmenin, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları belirlemek için kapsamlı bir araştırma yapmasına gerek yoktur. …"

5) Cevap: A

Dayanak (Par. 15): "Gerçeğe uygun sunum işletmenin aşağıdakileri yapmasını da zorunlu kılar: (a) Karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, zamanında sunulmuş ve anlaşılabilir bilgilerin açıklanması ve (b) TSRS'lerde yer alan belirli duruma özgü hükümlere uygunluk sağlamanın, genel amaçlı finansal raporlama kullanıcılarının, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların işletmenin kısa, orta veya uzun vadede nakit akışları, finansmana erişimi ve sermaye maliyetleri üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlamak için yetersiz kalması durumunda, ilave bilgiler açıklanması."

İlgili hüküm (Par. 13): "Gerçeğe uygun sunum, işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin ihtiyaca uygun bilgilerin açıklanmasını ve bunların bu Standartta belirtilen ilkelere uygun olarak gerçeğe uygun şekilde sunulmasını zorunlu kılar. Gerçeğe uygun sunumun sağlanması için işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların tam, tarafsız ve doğru bir betimlemesini sunar."

Güvence denetimi, gerçeğe uygun sunumun zorunlu kıldığı hususlar arasında sayılmamıştır.

6) Cevap: D

I. Doğru. Par. D23: "Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgi, bu bilginin doğrulanabilirliğini artıracak şekilde sağlanmalıdır. Doğrulanabilirlik, örneğin aşağıdaki şekillerde artırılabilir: … (c) İşletmenin yönetim kurulu, yönetim kurulu komiteleri veya eşdeğer organları tarafından incelenen ve mutabakata varılan bilgilerin sağlanması."

III. Doğru, II. Yanlış. Par. D22: "Doğrulanabilirlik, bilgili ve çeşitli bağımsız gözlemcilerin belirli bir açıklamanın gerçeğe uygun sunulduğu hususunda, tam bir anlaşmaya varmasalar da görüş birliğine varabilmeleri anlamına gelir. Nicel bilginin doğrulanabilir olması için tek bir nokta tahmini olması gerekmez. Bir dizi olası tutarlar ve ilgili olasılıklar da doğrulanabilir niteliktedir."

IV. Doğru. Par. 36: "İşletme nicel bilgi sağlarken, münferit bir tutarı veya bir tutar aralığını açıklayabilir."

7) Cevap: B

Dayanak (Par. B21): "İşletme, B20 paragrafının uygulanmasında belirlenen bilginin, tek başına veya diğer bilgilerle birlikte, sürdürülebilirlikle ilgili bir bütün olarak ele alınan finansal açıklamalar bağlamında önemli olup olmadığını değerlendirir. Bilginin önemli olup olmadığını değerlendirirken işletme, hem nicel hem de nitel faktörleri dikkate alır. …"

8) Cevap: B

I. Doğru. Par. B42: "… Bağlantılı bilgi sağlarken, işletme; … (c) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar ile ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir."

II. Doğru. Par. 23: "Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar, -Türkiye Muhasebe Standartları veya genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri dikkate alındığında mümkün olduğu ölçüde- ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ve karşılık gelen veri ve varsayımlarla tutarlı olmalıdır (Bkz. B42 paragrafı)."

III. Yanlış. Par. 23: veri ve varsayımlar, mümkün olduğu ölçüde ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan ve karşılık gelen veri ve varsayımlarla tutarlı olmalıdır.

9) Cevap: E

Dayanak (Par. B42): "Açıklamalar arasında bağlantı kurmak; gerekli açıklamaları ve çapraz referansları vermeyi ve tutarlı verileri, varsayımları ve ölçü birimlerini kullanmayı -bunlarla sınırlı olmamakla kaydıyla- içerir. Bağlantılı bilgi sağlarken, işletme; (a) Açıklamalar arasındaki bağlantıları açık ve öz bir şekilde açıklar, (b) TSRS'lerin, ortak bilgi unsurlarının açıklanmasını gerektirmesi durumunda, gereksiz tekrarlardan kaçınır ve (c) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar ile ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir."

E şıkkındaki ifade Par. B42(b) ile çelişir: İşletme, TSRS'lerin ortak bilgi unsurlarının açıklanmasını gerektirdiği durumlarda gereksiz tekrarlardan kaçınır.

10) Cevap: C

I. Doğru. Par. B41: "… (b) Sürdürülebilirlikle ilgili çeşitli risk ve fırsatlara ilişkin açıklamalar arasındaki bağlantılar. Örneğin, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin gözetimini bütünleştirmesi durumunda işletme, sürdürülebilirlikle ilgili her bir risk ve fırsat için yönetişime ilişkin ayrı açıklamalar sağlamak yerine yönetişime ilişkin açıklamaları bütünleştirir."

II. Yanlış. Par. 27: "… (b) Aşağıdakilere ilişkin bilgiler de dâhil olmak üzere, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatları izlemek, yönetmek ve denetlemek için kullanılan yönetişim süreçlerinde, kontrollerde ve prosedürlerde yönetimin görevi: (i) Görevin yönetim seviyesindeki belirli bir pozisyona veya komiteye devredilip devredilmediği ve bu pozisyon veya komite üzerinde gözetimin nasıl yapıldığı ve (ii)

Yönetimin, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetimini desteklemek için kontroller ve prosedürler kullanıp kullanmadığı ve kullanması hâlinde, bu kontrol ve prosedürlerin diğer iç fonksiyonlarla nasıl bütünleştirildiği."

III. Doğru. Par. 27(a): "… (ii) Organların veya kişilerin; sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara karşılık vermek üzere tasarlanmış stratejileri denetlemek için uygun beceri ve yetkinliklerinin mevcut olup olmadığına veya bunların geliştirilip geliştirilmeyeceğine nasıl karar verdikleri, …"

11) Cevap: D

I. Yanlış. Par. 33: "İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların işletmenin stratejisi ve karar alma mekanizması üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlayan bilgileri açıklar. İşletme özellikle aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar: (a) İşletmenin stratejisinde ve karar alma mekanizmasında sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlara nasıl karşılık verildiği ve nasıl karşılık verilmesinin planlandığı, (b) Nicel ve nitel bilgiler de dâhil olmak üzere, işletmenin önceki raporlama dönemlerinde açıkladığı planlara istinaden gerçekleşen ilerlemeler ve (c) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar arasında hangi ödünleşimleri dikkate aldığı (örneğin; yeni operasyonların yer seçimine ilişkin bir karar alınırken, bu operasyonların çevresel etkileri ve ilgili toplulukta yaratacağı istihdam fırsatları göz önünde bulundurulmuş olabilir)."

II. Doğru. Par. 33: "… (b) Nicel ve nitel bilgiler de dâhil olmak üzere, işletmenin önceki raporlama dönemlerinde açıkladığı planlara istinaden gerçekleşen ilerlemeler …"

III. Doğru. Par. B40: "… (a) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir fırsatı kovalaması ve bunun işletmenin hasılatında bir artışla sonuçlanması durumunda, bağlantılı bilgi, işletmenin stratejisi ile finansal performansı arasındaki ilişkiyi gösterecektir, …"

12) Cevap: D

Dayanak (Par. 50): "Bir metriğin işletme tarafından geliştirilmiş olması durumunda, işletme aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar: (a) Metriğin TSRS'ler dışındaki bir kaynaktan alınan bir metrikten uyarlanarak türetilip türetilmediği ve eğer öyleyse, hangi kaynaktan alındığı ve işletme tarafından açıklanan metriğin söz konusu kaynakta belirtilen metrikten ne şekilde farklılaştığı da dâhil olmak üzere, metriğin nasıl tanımlandığı, (b) Metriğin mutlak bir ölçü mü, başka bir metrikle bağlantılı olarak ifade edilen bir ölçü mü yoksa nitel bir ölçü mü olduğu (…), (c) Metriğin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı ve eğer öyleyse, hangi tarafın doğrulamayı yaptığı ve (d) Kullanılan yöntemin kısıtları ve yapılan önemli varsayımlar dâhil, metriği hesaplamak için kullanılan yöntem ve hesaplama girdileri."

I, II ve IV paragrafın (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılmıştır. III paragrafta yer almaz.

13) Cevap: E

Dayanak (Par. 55): "TSRS'lere ek olarak: (a) İşletme, Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Standartlardaki (SASB Standartları) açıklama konularına atıfta bulunur ve bu konuların uygulanabilirliğini değerlendirir. İşletme, SASB Standartlarında yer alan açıklama konularının işletmenin içinde bulunduğu şartlarda uygulanabilir olmadığı sonucuna varabilir. (b) İşletme, aşağıdakilere atıfta bulunabilir ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirebilir: (i) Su ile İlgili Açıklamalar için İklim Açıklama Standartları Kurulu'nun (CDSB) Çerçeve Uygulama Rehberi ve Biyoçeşitlilik ile İlgili Açıklamalar için CDSB Çerçeve Uygulama Rehberi (…), (ii) Genel amaçlı finansal raporlama kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere yükümlülükler getiren diğer standart belirleyici kuruluşların en son düzenlemeleri ve (iii) Aynı sektör veya coğrafyada faaliyet gösteren işletmeler tarafından belirlenen sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar."

Risk ve fırsatların belirlenmesinde TSRS'lere ek olarak atıfta bulunulması zorunlu olan kaynak SASB Standartlarındaki açıklama konularıdır.

İlgili hüküm (Ek C, Par. C2): "Muhakemede bulunurken işletme, -bu Standardın amacına ulaşılmasında işletmeye yardımcı olduğu (Bkz. 1-4 üncü paragraflar) ve TSRS'ler ile çelişmediği sürece- aşağıdaki kaynaklara atıfta bulunabilir ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirebilir: (a) Küresel Raporlama Girişimi Standartları (GRI) ve (b) Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (ESRS)."

B ve C şıklarının dayanağı Ek C, Par. C3'tür: GRI veya ESRS'yi uygularken işletme TSRS'lerin zorunlu kıldığı önemli bilgileri gizlemez ve TSRS'lerin tüm hükümlerine uymadıkça TSRS'lerle uyumlu olduğunu beyan edemez.

14) Cevap: E

Dayanak (Par. 62): "İşletme, TSRS'nin gerektirdiği bilgileri, düzenleyici otoritelerce zorunlu tutulan bilgiler gibi, diğer yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla açıklanan bilgilerle aynı yerde açıklayabilir. İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların açıkça belirlenebilir olmasını ve söz konusu ilave bilgiler tarafından anlaşılmaz hâle getirilmemesini temin eder (Bkz. B27 paragrafı)."

İlgili hüküm (Par. 61): "… Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, işletmenin genel amaçlı finansal raporlarının bir parçasını oluşturması şartıyla, yönetimin değerlendirmelerine veya benzer bir rapora dâhil edilebilir. …"

15) Cevap: A

Dayanak (Par. B48): "… Sürdürülebilirlikle ilgili ara dönem finansal açıklamalarla, sürdürülebilirlikle ilgili tam finansal açıklama setinde yer alan yıllık en son finansal bilgilerin güncellenmesi amaçlanır. Söz konusu açıklamalar; yeni bilgi, olay ve durumlar üzerine odaklanır ve daha önceden raporlanan bilgileri tekrar etmez. …"

16) Cevap: B

Dayanak (Par. 64): "İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını, ilgili finansal tablolarla aynı zamanda raporlar. İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları, ilgili finansal tablolarla aynı raporlama dönemini kapsar."

İlgili hüküm (Par. 75): "İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaların hazırlanması sürecinde, tahmin içeren muhakemeler dışında, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında raporlanan bilgileri önemli ölçüde etkileyebilecek çeşitli muhakemelerde bulunur. Örneğin, işletme aşağıdaki konularda muhakemelerde bulunur: (a) İşletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesi, (b) 54-58 inci paragraflar uyarınca hangi rehberlik kaynaklarına başvurulacağına karar verilmesi, (c) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dâhil edilecek önemli bilgilerin belirlenmesi ve (d) Bir olayın veya şartlardaki değişikliğin önemli olup olmadığının ve işletmenin değer zinciri boyunca sürdürülebilirlikle ilgili etkilenen tüm risk ve fırsatların kapsamının yeniden değerlendirilmesinin gerekip gerekmediğinin değerlendirilmesi (Bkz. B11 paragrafı)."

17) Cevap: C

Dayanak (Par. B59): "Bir hatanın sunulan tüm geçmiş dönemler üzerindeki etkilerinin belirlenmesi mümkün olmadığında, işletme, hatayı mümkün olan en erken tarihten

itibaren düzeltmek için karşılaştırmalı bilgileri yeniden düzenler."

Dayanak (Par. B58): "İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili önceki dönem veya dönemlerdeki finansal açıklamalarında önemli bir hatayı belirlediğinde, aşağıdakileri açıklar: (a) Geçmiş dönem hatasının niteliği, (b) Açıklanan her bir geçmiş dönem için, mümkün olduğu ölçüde, düzeltme ve (c) Hatanın düzeltilmesi mümkün olmadığında, bu duruma yol açan şartlar ile hatanın nasıl ve hangi tarihten itibaren ve ne şekilde düzeltildiğine dair bir açıklama."

İlgili hüküm (Ek A): "Mümkün olmama: Bir hükmü uygulamak, işletme uygulamak için makul her türlü çabayı göstermesine rağmen söz konusu hükmü uygulayamıyorsa, mümkün değildir."

18) Cevap: D

Dayanak (Par. B35): "İşletme, B34 paragrafında yer alan muafiyetten ancak ve ancak aşağıdaki durumlarda yararlanır: (a) Sürdürülebilirlikle ilgili fırsata ilişkin bilgi hâlihazırda kamuya açık değildir, (b) Bilginin açıklanmasının, işletmenin fırsatı kovalarken elde edebileceği ekonomik faydaları ciddi şekilde zarara uğratması makul ölçüde beklenmektedir ve (c) İşletmenin, bu bilgiyi, aksi takdirde söz konusu fırsatı kovalarken elde edebileceği ekonomik faydalara ciddi şekilde zarar vermeksizin, açıklama hükümlerinin amaçlarını karşılamasına olanak sağlayacak şekilde (örneğin, toplu bir şekilde) açıklamasının imkânsız olduğuna karar vermesi."

II, III ve IV paragrafta sayılmıştır.

I. Par. B34: "B35 paragrafında açıklanan sınırlı durumlarda sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsata ilişkin bir bilginin ticari açıdan hassas olduğuna karar veren bir işletmenin, bu bilgiyi sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarından çıkarmasına izin verilir. Söz konusu bilginin bir TSRS tarafından açıklanmasının zorunlu kılınması ve bu bilginin önemli olması durumunda dahi, böyle bir muafiyete izin verilir."

19) Cevap: B

Dayanak (Par. E3): "Bir işletmenin, ilk uygulama tarihinden önceki herhangi bir dönem için bu Standartta belirtilen açıklamaları sunması zorunlu değildir. Dolayısıyla, bir işletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir."

20) Cevap: A

Dayanak: 21634 sayılı Kurul Kararı md. 4(1): "Eşik değerlere tabi işletmeler, bu Kararda belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap döneminde aştığı takdirde müteakip hesap döneminden itibaren TSRS uygulama kapsamına tabi olur."

Usul ve Esaslar md. 6(2): "… Birbirini takip eden raporlama dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir. …"

İlgili hüküm: 39092 sayılı Kurul Kararı (13/01/2026): "… ölçütlere ilişkin eşik değerlerin; Aktif toplamı 1 Milyar Türk Lirası, Yıllık net satış hasılatı 2 Milyar Türk Lirası, Çalışan sayısı 500 kişi, olarak belirlenmesine ve bu Kararın 1/1/2025 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmasına …"

2025 yılında yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısı, 2026 yılında aktif toplamı ve yıllık net satış hasılatı ölçütleri sağlanmaktadır. Borsa şirketleri eşik değerlere tabidir; eşik aranmaksızın kapsama giren yalnızca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesi dışındaki bankalardır (21634 sayılı Karar md. 3(2)).

21) Cevap: B

Dayanak: Usul ve Esaslar md. 6(2): "… söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi olmaları için; a) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen "kurum, kuruluş ve işletmeler"den biri olma vasfını en az iki raporlama dönemi sağlamaları ve b) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini üst üste iki raporlama döneminde sağlamaları, gerekir. …" Örnek 2: "… Şirketin zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi olması hususu; 2024 raporlama döneminde de … payları borsada işlem gören şirket vasfını devam ettirmesi … ve anılan Karar'da belirtilen üç ölçütten en az ikisini 2024 raporlama döneminde de sağlaması durumunda 2025 raporlama dönemi için gündeme gelecektir."

C AŞ., kurum vasfını 2024 ve 2025 raporlama dönemlerinde sağlamış ve aynı dönemlerde ölçütlerin en az ikisini aşmıştır.

22) Cevap: E

Dayanak: Par. 6: "Bu amaca ulaşmak için işletme aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar: (a) Yönetişim organı/organları (üst yönetimden sorumlu bir kurulu, komiteyi veya eşdeğer bir organı içerebilir) veya iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetiminden sorumlu kişi/kişiler. İşletme özellikle, söz konusu organı/organları veya kişi/kişileri belirler ve aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar (i) İklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin sorumlulukların; görev tanımına, yetkilere, iş tanımlarına ve ilgili organ/organlar veya kişi/kişiler için geçerli olan ilgili diğer politikalara nasıl yansıtıldığı, (ii) Organların veya kişilerin; iklimle ilgili risk ve fırsatlara karşılık vermek üzere tasarlanmış stratejileri denetlemek için uygun beceri ve yetkinliklerinin mevcut olup olmadığına veya bunların geliştirilip geliştirilmeyeceğine nasıl karar verdikleri, (iii) Organların veya kişilerin iklimle ilgili risk ve fırsatlar hakkında nasıl ve ne sıklıkta bilgilendirildikleri, (iv) Organların veya kişilerin; işletmenin stratejisini, büyük çaplı işlemlere ilişkin kararlarını, risk yönetim süreçlerini ve ilgili politikaları denetlerken iklimle ilgili risk ve fırsatları ne şekilde dikkate aldıkları … ve (v) … organların veya kişilerin iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin hedeflerin belirlenmesini nasıl denetledikleri ve söz konusu hedeflere yönelik ilerlemeyi nasıl izledikleri … (b) … yönetimin görevi: (i) Görevin yönetim seviyesindeki belirli bir pozisyona veya komiteye devredilip devredilmediği ve bu pozisyon veya komite üzerinde gözetimin nasıl yapıldığı ve (ii) Yönetimin, iklimle ilgili risk ve fırsatların gözetimini desteklemek için kontroller ve prosedürler kullanıp kullanmadığı ve kullanması hâlinde, bu kontrol ve prosedürlerin diğer iç fonksiyonlarla nasıl bütünleştirildiği."

İlgili hüküm: Par. 7: "… Örneğin, 6 ncı paragrafın zorunlu kıldığı bilgileri sağlasa da işletme, sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların gözetiminin entegre bir şekilde yönetildiği durumlarda, söz konusu risk ve fırsatlardan her biri için ayrı açıklama sunmak yerine yönetişim açıklamalarını entegre şekilde sunarak tekrarları önler."

23) Cevap: D

Dayanak (Par. 14(a)): "… (i) İklimle ilgili risk ve fırsatları ele almak için, kaynak tahsisi de dâhil olmak üzere, işletmenin iş modelindeki mevcut ve öngörülen değişiklikler (örneğin, bu değişiklikler; karbon-yoğun, enerji-yoğun veya su-yoğun operasyonları yönetme veya sonlandırma planlarını, talep veya tedarik zinciri değişikliklerinden kaynaklanan kaynak tahsislerini, sermaye harcaması veya araştırma ve geliştirme için ek harcamalar yoluyla iş geliştirmeden kaynaklanan kaynak tahsislerini ve satın alma ve elden çıkarmaları içerebilir), (ii) Mevcut ve öngörülen doğrudan azaltım ve adaptasyon çabaları (örneğin; üretim süreçlerindeki veya

ekipmanındaki değişiklikler, tesislerin yeniden konumlandırılması, iş gücü düzenlemesi ve ürün özelliklerindeki değişiklikler yoluyla yapılabilir), (iii) Mevcut ve öngörülen dolaylı azaltım ve adaptasyon çabaları (örneğin; müşteriler ve tedarik zinciri ile birlikte çalışılabilir), (iv) İşletmenin geçiş planının geliştirilmesinde kullanılan kilit varsayımlar ve geçiş planının dayanağı olan bağımlılıklara ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere, işletmenin iklimle ilgili herhangi bir geçiş planı ve (v) 33-36 ncı paragraflarda belirtildiği üzere, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere, işletmenin iklimle ilgili hedeflere nasıl ulaşmayı planladığı."

II, III ve IV paragrafın (i), (ii) ve (iii) bentlerinde sayılmıştır. I paragrafta yer almaz.

24) Cevap: D

Dayanak (Par. 16(b)): "… (b) 16(a) paragrafında belirlenen ve ilgili finansal tablolarda raporlanan varlık ve yükümlülüklerin defter değerlerinde bir sonraki finansal raporlama döneminde önemli bir düzeltme yapılmasını gerektirebilecek ciddi bir riski bulunan iklimle ilgili risk ve fırsatlar …"

İlgili hükümler: Par. 15: "İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının aşağıdakileri anlamalarını sağlayan bilgileri açıklar: (a) İlgili raporlama dönemi için; iklimle ilgili risk ve fırsatların işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları üzerindeki etkileri (mevcut finansal etkiler) ve (b) İklimle ilgili risk ve fırsatların işletmenin finansal planlamasına ne şekilde dâhil edildiği de dikkate alınmak suretiyle, iklimle ilgili risk ve fırsatların kısa, orta ve uzun vadede işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları üzerindeki öngörülen etkileri (öngörülen etkiler)." Par. 17: "İşletme nicel bilgi sağlarken, münferit bir tutarı veya bir tutar aralığını açıklayabilir." Par. 18: "İşletme, iklimle ilgili bir risk veya fırsatın öngörülen finansal etkilerine ilişkin açıklamaları hazırlarken; (a) Aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın raporlama tarihinde elde edilebilen tüm makul ve desteklenebilir bilgileri kullanır ve (b) Söz konusu açıklamaları hazırlamak için sahip olduğu beceri, yetenek ve kaynaklarla orantılı bir yaklaşım kullanır."

25) Cevap: E

Dayanak (Par. B17): "İşletme, iklimle ilgili senaryo analizi için daha basit bir yaklaşımın işletmenin içinde bulunduğu şartlara uygun olması durumunda, niteliksel senaryo anlatımları gibi, bu tür bir yaklaşım kullanabilir. Örneğin, işletmenin hâlihazırda iklimle ilgili nicel senaryo analizini yürütecek beceri, yetenek veya kaynaklarının bulunmadığı ancak iklimle ilgili riske maruz kalma derecesinin yüksek olduğu bir durumda, işletme başlangıçta iklimle ilgili senaryo analizi için daha basit bir yaklaşım kullanabilir ancak yeteneklerini tecrübe yoluyla geliştirecek ve böylece zaman içerisinde iklimle ilgili senaryo analizi için daha gelişmiş nicel bir yaklaşım uygulayacaktır. İklimle ilgili risk ve fırsatlara maruz kalma derecesi yüksek olan ve gerekli beceri, yetenek veya kaynaklara erişimi olan bir işletmenin, iklimle ilgili senaryo analizine yönelik daha gelişmiş nicel bir yaklaşım uygulaması zorunludur."

İlgili hüküm (Par. B16): "… Bu nedenle, işletmenin iklimle ilgili senaryo analizine yönelik yaklaşımının, bir raporlama döneminden veya stratejik planlama döngüsünden diğerine aynı olması gerekmez (Bkz. B18 paragrafı)."

26) Cevap: C

I. Doğru. Par. 25(a): "… (ii) İşletmenin iklimle ilgili riskleri belirlemek için iklimle ilgili senaryo analizi kullanıp kullanmadığı ve nasıl kullandığı …"

II. Doğru. Par. 22: "… İşletme, içinde bulunduğu şartlarla orantılı bir yaklaşım kullanarak, iklim dirençliliğini değerlendirmek amacıyla iklimle ilgili senaryo analizini kullanır …"

III. Yanlış. Standartta geçiş riskleriyle ilişkili senaryolara öncelik verilmesine ilişkin bir hüküm yoktur; işletme, analiz için kullanılan senaryoların geçiş veya fiziksel risklerle ilişkili olup olmadığını açıklar (Par. 22(b)(i)(3)).

IV. Doğru. Par. B6: "İşletme, iklimle ilgili senaryo analizinde kullanmak üzere uygun yaklaşıma karar verirken, mevcut beceri, yetenek ve kaynakları değerlendirir. Bu beceri, yetenek ve kaynaklar hem dâhili hem de harici olabilir. …"

27) Cevap: C

Dayanak (Par. 25(a)): "İşletme bu amaca ulaşmak için aşağıdakilere ilişkin bilgileri açıklar: (a) Aşağıdakilere ilişkin bilgiler de dâhil, işletmenin iklimle ilgili riskleri belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçler ve ilgili politikalar: (i) İşletmenin kullandığı girdiler ve parametreler (örneğin, veri kaynakları ve süreçlerde yer alan operasyonların kapsamına ilişkin bilgiler), (ii) İşletmenin iklimle ilgili riskleri belirlemek için iklimle ilgili senaryo analizi kullanıp kullanmadığı ve nasıl kullandığı, (iii) İşletmenin söz konusu risklerin etkilerinin niteliğini, olasılığını ve büyüklüğünü nasıl değerlendirdiği …, (iv) İşletmenin iklimle ilgili riskleri diğer risk türlerine göre önceliklendirip önceliklendirmediği ve nasıl önceliklendirdiği, (v) İşletmenin iklimle ilgili riskleri nasıl izlediği ve (vi) Önceki raporlama dönemiyle karşılaştırıldığında, işletmenin kullandığı süreçleri değiştirip değiştirmediği ve nasıl değiştirdiği. (b) İşletmenin, iklimle ilgili fırsatların belirlenmesinde bilgi sağlamak için iklimle ilgili senaryo analizini kullanıp kullanmadığına ve nasıl kullandığına ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere; işletmenin iklimle ilgili fırsatları belirlemek, değerlendirmek, önceliklendirmek ve izlemek için kullandığı süreçler, (c) İklimle ilgili risk ve fırsatların belirlenmesine, değerlendirilmesine, önceliklendirilmesine ve izlenmesine yönelik süreçlerin; işletmenin genel risk yönetimi sürecine ne ölçüde ve nasıl entegre edildiği ve işletmenin genel risk yönetimi sürecini ne ölçüde ve nasıl bilgilendirdiği."

I, II ve IV paragrafın (i), (iii) ve (vi) bentlerinde sayılmıştır. III paragrafta yer almaz.

28) Cevap: B

Dayanak (Par. B23): "29(a)(ii) paragrafı, bir işletmenin Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardına (2004) uygun olarak ölçülen sera gazı emisyonlarını açıklamasını zorunlu kılar. Şüpheye mahal vermemek adına, işletme, Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardındaki (2004) hükümleri yalnızca bu Standarttaki hükümlerle çelişmediği ölçüde uygular. Örneğin, Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004), bir işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklamasını zorunlu kılmaz, ancak işletmenin 29 (a) paragrafı uyarınca işletme Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklamakla zorunlu tutulmuştur."

İlgili hükümler: Par. B27: "… Örneğin, Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardına (2004) uygun olarak ölçülen sera gazı emisyonlarını açıkladığında, işletme, özkaynak payı veya kontrolü yaklaşımını kullanmakla zorunlu kılınmıştır. …" Par. B29: "… Bu Standart, bir işletmenin sera gazı emisyonlarının ölçümünde kullanması gereken emisyon faktörlerini belirtmez. Bunun yerine Standart; bir işletmenin, sera gazı emisyonlarını ölçmesinin dayanağı olarak, faaliyetlerini en iyi şekilde yansıtan emisyon faktörlerini kullanmasını zorunlu kılar."

29) Cevap: C

Dayanak (Par. B19): "İşletme değer zincirindeki işletmelerin bir kısmından veya tamamından farklı bir raporlama dönemine sahip olabilir. … Bu tür durumlarda, ilgili bilgilerin

işletmenin değer zincirinde yer alan ve raporlama dönemleri işletmenin raporlama döneminden farklı olan işletmelerden elde edilmesi durumunda, aşağıdaki koşulların da sağlanması şartıyla, işletmenin kendi raporlama döneminden farklı raporlama dönemlerine ilişkin bilgileri kullanarak paragraf 29(a)(i) uyarınca sera gazı emisyonlarını ölçmesine izin verilir: (a) İşletme, sera gazı emisyonlarını ölçmek ve açıklamak için, değer zincirindeki işletmelerden aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın elde edilen en güncel verileri kullanır, (b) Raporlama dönemlerinin uzunluğu aynıdır ve (c) İşletme, değer zincirindeki işletmelerin raporlama tarihleri ile genel amaçlı finansal raporlarının tarihi arasında meydana gelen (sera gazı emisyonlarıyla ilgili) önemli olayların ve şartlardaki değişikliklerin etkilerini açıklar."

30) Cevap: B

Dayanak: Par. 29(a): "… (i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen … ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar: (1) Kapsam 1 sera gazı emisyonları, (2) Kapsam 2 sera gazı emisyonları ve (3) Kapsam 3 sera gazı emisyonları. … (iv) … Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayrıştırır: (1) Konsolide edilen grup … ve (2) … diğer yatırım yapılanlar …"

İlgili hüküm: Par. 29(a)(vi)(1) uyarınca Kapsam 3 ölçümüne dâhil edilen kategoriler açıklanır.

31) Cevap: C

Dayanak: Par. B48: "Kapsam 3 sera gazı emisyonları için birincil veriler, işletmenin değer zincirindeki tedarikçilerden veya belirli faaliyetlerle ilgili olarak değer zincirindeki diğer işletmelerden sağlanan verileri içerir. Örneğin, birincil veriler; sayaç okumalarından, elektrik faturalarından veya işletmenin değer zincirindeki belirli faaliyetleri yansıtan diğer yöntemlerden elde edilebilir. Birincil veriler işletme içerisinden (örneğin, işletmenin kendi kayıtlarından) veya tedarikçiler ile diğer değer zinciri ortakları gibi işletme dışından (örneğin, satın alınan mal veya hizmetler için tedarikçiye-özgü emisyon faktörlerinden) toplanabilir. …"

İlgili hükümler: Par. B49: "… İkincil veriler genellikle üçüncü taraf veri sağlayıcıları tarafından (örneğin, yayımlanmış veri tabanlarından, devlet istatistiklerinden, literatür çalışmalarından ve sektör birliklerinden) sağlanır ve ortalama sektör verilerini içerir. …" Par. B54: "Doğrulanmış veriler, işletme içinden veya işletme dışından doğrulanmış verileri içerebilir. Doğrulama; yerinde kontrol, hesaplamaların gözden geçirilmesi veya verilerin diğer kaynaklarla çapraz kontrolü dâhil olmak üzere çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir. Bununla birlikte, bazı durumlarda işletme, Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın doğrulayamayabilir. … Bu tür durumlarda, işletmenin doğrulanmamış verileri kullanması gerekebilir." Par. B40: "… Bu Standart, işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını ölçmek için kullanması gereken girdileri belirtmez, ancak işletmenin, aşağıdaki belirleyici özellikleri kullanarak girdileri ve varsayımları önceliklendirmesini zorunlu kılar (aşağıdakiler, özellikli bir sıralamaya göre listelenmemiştir): (a) Doğrudan ölçüme dayalı veriler …, (b) İşletmenin değer zincirindeki belirli faaliyetlerden elde edilen veriler …, (c) Değer zinciri faaliyetinin ve bu faaliyetin neden olduğu sera gazı emisyonlarının ortaya çıktığı ülkeyi ve bunlar için kullanılan teknolojiyi gerçeğe uygun bir şekilde sunan güncel veriler … ve (d) Doğrulanmış veriler …"

32) Cevap: C

Dayanak: Par. B62: "Ticari bankacılık faaliyetlerinde bulunan bir işletme aşağıdakileri açıklar: (a) Varlık sınıfına göre her sektör için Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarına göre ayrıştırılmış mutlak brüt finanse edilen emisyonlar. İşletme; (i) Sektöre göre ayrıştırma yaparken— … Küresel Endüstri Sınıflandırma Standardı (GICS) 6-haneli endüstri-seviyesi kodu kullanır, (ii) Varlık sınıfına göre ayrıştırma yaparken—yapılan açıklama; kredileri, proje finansmanını, tahvilleri, sermaye yatırımlarını ve çekilmemiş kredi taahhütlerini içerir. … (b) … (i) Finanse edilen tutarlar için—brüt risk, … finanse edilen defter değerleri olarak (uygulanabilir olması durumunda, zarar karşılığı düşülmeden) hesaplanır. … (c) İşletmenin finanse edilen emisyon hesaplamasına dâhil edilen brüt risk tutarının yüzdesi. İşletme; … (ii) Fonlanan tutarlar için, uygulanabilir olduğu durumlarda, riski azaltan faktörlerin tüm etkilerini brüt risk tutarına dâhil etmez. (iii) Finanse edilen emisyon hesaplamasına dâhil edilen çekilmemiş kredi taahhütlerinin yüzdesini ayrı olarak açıklar. (d) İşletmenin brüt risk tutarının büyüklüğüyle ilişkili olarak emisyon payını ilişkilendirmek için kullandığı tahsis yöntemi de dâhil olmak üzere, işletmenin finanse ettiği emisyonlarını hesaplamak için kullandığı metodoloji."

İlgili hükümler: Par. B61: "Varlık yönetimi faaliyetinde bulunan bir işletme aşağıdakileri açıklar: (a) Kapsam 1, Kapsam 2 ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarına göre ayrıştırılmış mutlak brüt finanse edilen emisyonlar. (b) … yönetim altındaki varlıkların (YAV) toplam tutarı. (c) İşletmenin finanse edilen emisyon hesaplamasına dâhil edilen toplam YAV'ın yüzdesi. Bu oranın %100'den az olması durumunda işletme, varlık türleri ve ilişkili YAV tutarı da dâhil olmak üzere, hariç tutulanları izah eden bilgileri açıklar. (d) İşletmenin emisyon payını yatırımların büyüklüğüne göre ilişkilendirmek için kullandığı tahsis yöntemi de dâhil olmak üzere, finanse edilen emisyonları hesaplamak için kullanılan metodoloji." Par. B63: "Sigortacılık sektörüyle bağlantılı finansal faaliyetlerde bulunan bir işletme aşağıdakileri açıklar: … (ii) Varlık sınıfına göre ayrıştırma yaparken—yapılan açıklama; kredileri, tahvilleri, sermaye yatırımlarını ve çekilmemiş kredi taahhütlerini içerir. … (c) İşletmenin finanse edilen emisyon hesaplamasına dâhil edilen brüt risk tutarının yüzdesi. …"

Not: 22/07/2026 değişiklikleriyle varlık sınıfı ayrıştırması B62A(b) ve B63A(b) paragraflarına taşınmış; ticari bankacılıkta proje finansmanı yer almaya, sigortacılıkta yer almamaya devam etmektedir.

Kısaltmalar: YAV: yönetim altındaki varlıklar.

33) Cevap: E

I ve IV. Doğru. Par. 29: "İşletme, sektörler-arası metrik kategorileriyle ilgili aşağıdaki bilgileri açıklar: … (b) İklimle ilgili geçiş riskleri—iklimle ilgili geçiş risklerine karşı kırılgan varlıkların veya işletme faaliyetlerinin miktarı ve yüzdesi, (c) İklimle ilgili fiziksel riskler—iklimle ilgili fiziksel risklere karşı kırılgan varlıkların veya işletme faaliyetlerinin miktarı ve yüzdesi, (d) İklimle ilgili fırsatlar— iklimle ilgili fırsatlarla uyumlu hâle getirilmiş varlıkların veya işletme faaliyetlerinin miktarı ve yüzdesi, (e) Sermaye dağıtımı—iklimle ilgili risk ve fırsatlara yönelik dağıtılan sermaye harcaması, finansman veya yatırım miktarı, (f) İç karbon fiyatları—işletme aşağıdakileri açıklar: (i) İşletmenin karar verme sürecinde bir karbon fiyatı uygulayıp uygulamadığına ve ne şekilde uyguladığına dair bir açıklama (örneğin; yatırım kararları, transfer fiyatlandırması ve senaryo analizi) ve (ii) İşletmenin, sera gazı emisyonlarının maliyetlerini değerlemek için kullandığı her bir metrik ton sera gazı emisyonunun fiyatı, (g) Ücretlendirme— işletme aşağıdakileri açıklar: (i) İklimle ilgili hususların yönetici ücretlerine dâhil edilip edilmediğine ve nasıl dâhil edildiğine dair bir açıklama …, (ii) İklimle ilgili hususlarla bağlantılı olarak cari dönemde finansal tablolara alınan üst düzey yönetici ücretlerinin yüzdesi."

II. Yanlış. Ücretlendirme, Par. 29(g)'de sektörler-arası metrik kategorisi olarak sayılmıştır.

III. Doğru. Par. 6(a): "… (v) İlgili performans metriklerinin ücretlendirme politikasına dâhil edilip edilmediği ve nasıl dâhil edildiği de dâhil olmak üzere (Bkz. 29(g) paragrafı), organların veya kişilerin iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin hedeflerin belirlenmesini nasıl denetledikleri ve söz konusu hedeflere yönelik ilerlemeyi nasıl izledikleri …"

34) Cevap: C

I. Doğru. TSRS 1 Par. 21: "İşletme, genel amaçlı finansal raporların kullanıcılarının aşağıdaki bağlantı türlerini anlamalarına imkân verecek şekilde bilgi sağlar: … (b) … (ii) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarında sunduğu açıklamalar ile işletme tarafından yayımlanan diğer genel amaçlı finansal raporlar arasındaki bağlantılar …"

II. Yanlış. TSRS 2 Par. B65(e): "… Örneğin işletme, kullanılan varlıkların defter değerlerinin finansal tablolarda yer alan tutarlarla tutarlı olup olmadığını değerlendirir …"

III. Doğru. TSRS 2 Par. B65: "… (e) TSRS 1'in 21(b)(ii) paragrafı uyarınca, 29(b)-(g) paragrafındaki yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla açıklanan bilgiler ile, ilgili finansal tablolarda açıklanan bilgiler arasındaki bağlantıları dikkate alır. Bu bağlantılar, mümkün olduğu ölçüde, kullanılan veri ve varsayımlardaki tutarlılığı ve 29(b)-(g) paragrafına göre açıklanan tutarlar ile finansal tablolarda muhasebeleştirilen ve açıklanan tutarlar arasındaki bağlantıları içerir. …"

35) Cevap: D

III ve IV. Doğru. TSRS 1 Par. 55: "TSRS'lere ek olarak: (a) İşletme, Sürdürülebilirlik Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Standartlardaki (SASB Standartları) açıklama konularına atıfta bulunur ve bu konuların uygulanabilirliğini değerlendirir. İşletme, SASB Standartlarında yer alan açıklama konularının işletmenin içinde bulunduğu şartlarda uygulanabilir olmadığı sonucuna varabilir. (b) İşletme, aşağıdakilere atıfta bulunabilir ve bunların uygulanabilirliğini değerlendirebilir: … (iii) Aynı sektör veya coğrafyada faaliyet gösteren işletmeler tarafından belirlenen sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatlar."

I. Yanlış. TSRS 1 Par. 55(b)'ye göre işletme bu kaynaklara atıfta bulunabilir (zorunlu değildir).

II. Doğru. TSRS 2 Par. 12: "İşletme, gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebilecek iklimle ilgili risk ve fırsatları belirlerken TSRS 2'nin Sektör Bazlı Uygulanmasına İlişkin Rehber'de tanımlanan sektör bazlı açıklama konularına atıfta bulunur ve söz konusu açıklama konularının uygulanabilirliğini değerlendirir."

36) Cevap: C

Dayanak: Par. 33: "İşletme, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek üzere belirlediği iklimle ilgili nicel ve nitel hedefler ile mevzuat uyarınca ulaşması gereken tüm hedefleri açıklar. İşletme, her bir hedef için aşağıdakileri açıklar: (a) Hedefi belirlemek için kullanılan metrik …, (b) Hedefin amacı (örneğin; azaltım, adaptasyon veya bilim temelli girişimlere uygunluk), (c) Hedefin geçerli olduğu işletme bölümü (örneğin, hedefin işletmenin tamamı için mi yoksa belirli bir iş birimi veya belirli bir coğrafi bölge gibi işletmenin yalnızca bir kısmı için mi geçerli olduğu), (d) Hedefin geçerli olduğu dönem, (e) İlerlemenin ölçüldüğü baz dönem, (f) Dönüm noktaları ve ara hedefler, (g) Hedefin nicel olması durumunda, mutlak bir hedef mi yoksa yoğunluk hedefi mi olduğu, (h) İklim değişikliğiyle ilgili en güncel uluslararası anlaşmanın, bu anlaşmadan kaynaklanan ülke taahhütleri de dâhil olmak üzere, hedefi nasıl şekillendirdiği."

İlgili hüküm: Par. 34: "İşletme, aşağıdakiler dâhil olmak üzere, her bir hedefin belirlenmesine ve gözden geçirilmesine ilişkin yaklaşımını ve her bir hedefe yönelik ilerlemeyi nasıl izlediği hakkındaki bilgileri açıklar: (a) Hedefin ve hedefi belirleme metodolojisinin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı, (b) İşletmenin hedefi gözden geçirme süreçleri, (c) Hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler ve (d) Hedefteki herhangi bir değişiklik ve söz konusu değişiklikler için bir açıklama."

C. Doğru (Par. 33(g)). Diğer seçenekler yanlıştır: İşletme her hedef için hedefin geçerli olduğu işletme bölümünü (işletmenin tamamı ya da belirli bir iş birimi veya coğrafi bölge) ve dönemi (Par. 33(c)-(d)) ile ilerlemenin ölçüldüğü baz dönemi (Par. 33(e)) açıklar; hedefteki değişiklikleri ve bunların açıklamasını da sunar (Par. 34(d)).

37) Cevap: E

Dayanak: Par. 34: "İşletme, aşağıdakiler dâhil olmak üzere, her bir hedefin belirlenmesine ve gözden geçirilmesine ilişkin yaklaşımını ve her bir hedefe yönelik ilerlemeyi nasıl izlediği hakkındaki bilgileri açıklar: (a) Hedefin ve hedefi belirleme metodolojisinin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı, (b) İşletmenin hedefi gözden geçirme süreçleri, (c) Hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler ve (d) Hedefteki herhangi bir değişiklik ve söz konusu değişiklikler için bir açıklama."

İlgili hüküm: Par. 35: "İşletme, iklimle ilgili her bir hedefe ilişkin performansına dair bilgileri ve performansındaki trendlerin veya değişikliklerin bir analizini açıklar."

38) Cevap: D

Hesaplama: Brüt hedef = 500.000 × (1 − 0,40) = 300.000 tCO2e (%40 azaltım). Net hedef = 300.000 − 100.000 = 200.000 tCO2e = 500.000 × (1 − 0,60).

Dayanak: Par. B68: "Sera gazı emisyon hedefinin bulunması durumunda, işletme, hedefin brüt sera gazı emisyon hedefi mi yoksa net sera gazı emisyon hedefi mi olduğunu belirtmekle yükümlüdür. Brüt sera gazı emisyon hedefleri, işletmenin değer zinciri içinde planlanan sera gazı emisyonlarındaki toplam değişiklikleri yansıtır. Net sera gazı emisyonu hedefleri, işletmenin hedeflenen brüt sera gazı emisyonlarından, planlanan herhangi bir denkleştirme çabası (örneğin; işletmenin sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere planlanan karbon kredisi kullanımı) çıkarılarak elde edilir." Par. 36: "İşletme, 33-35 inci paragraflara uygun olarak açıklanan her bir sera gazı emisyon hedefi için aşağıdakileri açıklar: (a) Hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğu, (b) Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olup olmadığı, (c) Hedefin, brüt sera gazı emisyon hedefi mi yoksa net sera gazı emisyon hedefi mi olduğu. İşletmenin net sera gazı emisyon hedefi açıklaması durumunda, ilgili brüt sera gazı emisyon hedefini de ayrıca açıklaması zorunludur … (d) Hedefin, sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediği. (e) İşletmenin, herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere, planlanan karbon kredisi kullanımı. … (i) Herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmanın nasıl ve ne ölçüde karbon kredilerinin kullanımına dayandığı/bağlı olduğu, (ii) Karbon kredilerinin hangi üçüncü taraf programınca doğrulanacağı veya sertifikalandırılacağı, (iii) Karbon kredisinin türü (esas denkleştirmenin doğaya mı yoksa teknolojik karbon uzaklaştırmasına mı dayalı olacağı ve esas denkleştirmenin karbon azaltımı veya uzaklaştırması yoluyla elde edilip edilmediği de dâhildir), (iv) … işletmenin kullanmayı planladığı karbon kredilerinin güvenilirliğini ve bütünlüğünü anlaması için gerekli olan diğer tüm faktörler (örneğin, karbon denkleştirmenin kalıcılığına ilişkin varsayımlar)."

İlgili hüküm: Par. 29(a): "… (i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen … ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar …"

39) Cevap: C

I. Doğru. Ek A: "İklimle ilgili riskler ve fırsatlar: … İklimle ilgili fırsatlar, bir işletme için iklim değişikliğinden kaynaklanan potansiyel olumlu etkileri ifade eder. İklim değişikliğini hafifletme ve iklim değişikliğine adaptasyon sağlama çabaları, işletme açısından iklimle ilgili fırsatlar doğurabilir."

II. Yanlış. Ek A: "Dolaylı sera gazı emisyonları: İşletme faaliyetlerinin bir sonucu olan, ancak başka bir işletmenin sahip olduğu veya kontrol ettiği kaynaklarda meydana gelen emisyonlardır."

III. Doğru. Ek A: "Kapsam 2 sera gazı emisyonları: … Kapsam 2 sera gazı emisyonları, fiziki olarak, elektriğin üretildiği tesiste ortaya çıkmaktadır."

IV. Doğru. Ek A: "İklim dirençliliği: İşletmenin, iklimle ilgili değişikliklere, gelişmelere veya belirsizliklere uyum sağlama kapasitesidir. … Bir işletmenin iklim dirençliliği; iklimle ilgili değişiklik, gelişme ve belirsizliklere karşı hem stratejik dirençliliğini hem de operasyonel dirençliliğini içerir."

40) Cevap: B

Dayanak: TSRS 2 Par. C3: "Bir işletmenin, ilk uygulama tarihinden önceki herhangi bir dönem için bu Standartta belirtilen açıklamaları sunması zorunlu değildir. Dolayısıyla, bir işletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir."

İlgili hükümler: TSRS 2 Par. C1: "İşletme bu Standardı 1 Ocak 2024 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için uygular. Erken uygulamaya izin verilir. Standardı erken uygulaması durumunda işletme, bunu açıklar ve TSRS 1 … Standardını da aynı zamanda uygular." TSRS 2 Par. C2: "… ilk uygulama tarihi, işletmenin bu Standardı ilk kez uyguladığı yıllık raporlama döneminin başlangıcıdır." TSRS 1 Par. E5: "… (TSRS 2 uyarınca) yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgileri açıklamasına … izin verilir. …" TSRS 2 Par. 4: "Bir işletmenin gelecekteki finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenemeyecek iklimle ilgili risk ve fırsatlar bu Standardın kapsamı dışındadır."

41) Cevap: A

Açıklama: Sürdürülebilir kalkınma, bugünün ihtiyaçlarının gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama imkânını tehlikeye atmadan karşılanmasını esas alır. Bu tanım, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun 1987 tarihli "Ortak Geleceğimiz" (Brundtland) Raporu ile yaygınlık kazanmıştır.

42) Cevap: D

Açıklama: Büyümenin Sınırları raporu, nüfus, sanayi üretimi, kirlilik, gıda üretimi ve doğal kaynak tüketimi arasındaki ilişkileri bilgisayar modelleriyle incelemiş ve mevcut artış eğilimlerinin sürmesi hâlinde gezegenin taşıma kapasitesinin sınırlarına ulaşılacağı uyarısında bulunmuştur. Rapor, sınırsız büyümenin mümkün olmadığını vurgulayarak sürdürülebilirlik tartışmalarının başlangıç noktalarından biri olmuştur. A ve B şıkları raporun mesajının tersidir. Emisyon izinlerinin ticareti (C), çok daha sonra Kyoto Protokolü ve emisyon ticaret sistemleriyle gündeme gelen bir araçtır. Kalkınmanın yalnızca gelirle ölçülmemesi gerektiği (E) ise İnsani Gelişme Raporlarının temel yaklaşımıdır.

43) Cevap: A

Kaynak: BM Genel Kurulu A/RES/70/1 "Dünyamızı Dönüştürmek: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi".

Açıklama: Kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi SKA 5'in (Cinsiyet Eşitliği), herkes için yaşam boyu öğrenim fırsatları SKA 4'ün (Nitelikli Eğitim), hanelerin güvenilir ve modern enerjiye erişimi ise SKA 7'nin (Erişilebilir ve Temiz Enerji) konusudur.

44) Cevap: A

Kaynak: BM Genel Kurulu A/RES/70/1 "Dünyamızı Dönüştürmek: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi".

Açıklama: Tüm sektörlerde su kullanım etkinliğinin artırılması ve su kıtlığından etkilenen insan sayısının azaltılması, SKA 6'nın (Temiz Su ve Sanitasyon) 6.4 numaralı hedefidir; SKA 12'nin hedefleri arasında yer almaz. SKA 12 ise gıda atığı, atık yönetimi, sürdürülebilir kamu alımları ve şirketlerin sürdürülebilirlik raporlaması gibi üretim ve tüketim kalıplarına ilişkin hedefleri içerir.

45) Cevap: B

Kaynak: Paris Anlaşması (kabul 12.12.2015; yürürlük 4.11.2016) md. 3-4; UNFCCC.

Açıklama: Paris Anlaşması, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne dayanır ve Kyoto Protokolü'nün ardından 2020 sonrası dönemin iklim rejimini kurar. Kyoto'da azaltım yükümlülüğü esas olarak gelişmiş ülkelere yüklenmişken Paris Anlaşması'nda gelişmiş ve gelişmekte olan tüm taraflar, kendi belirledikleri ulusal katkı beyanlarıyla (NDC) azaltım çabasına katılır.

Doha Değişikliği, Kyoto Protokolü'nün ikinci yükümlülük dönemini (2013–2020) belirleyen düzenlemedir.

46) Cevap: A

Kaynak: Avrupa Komisyonu, Avrupa Yeşil Mutabakatı COM(2019) 640 (11.12.2019) ve "55'e Uyum" COM(2021) 550 (14.07.2021).

Açıklama: Avrupa Komisyonu, 11 Aralık 2019'da açıkladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı ile AB'nin 2050'de iklim-nötr olan ilk kıta olması hedefini ortaya koymuştur. Bu hedefe ara adım olarak 2030 yılı için 1990'a göre en az %55 azaltımı öngören "55'e Uyum" paketi 14 Temmuz 2021'de sunulmuştur.

47) Cevap: B

Kaynak: Çaba Paylaşımı Tüzüğü (AB) 2018/842, Tüzük (AB) 2023/857 ile değişik.

Açıklama: Çaba Paylaşımı Tüzüğü (2018/842), AB ETS dışında kalan ulaşım, binalar, tarım, atık ve küçük sanayi gibi sektörlerin emisyonlarını kapsar ve her üye devlete bağlayıcı ulusal hedefler verir. 55'e Uyum paketi kapsamında yapılan değişiklikle bu sektörlerin 2030 hedefi, 2005 yılına göre %30 azaltımdan %40 azaltıma yükseltilmiştir.

Kısaltmalar: ETS: Emisyon Ticaret Sistemi.

48) Cevap: A

Kaynak: SKDM Tüzüğü (AB) 2023/956 Ek III-IV; Uygulama Tüzükleri (varsayılan değerler).

Açıklama: SKDM'nin 1 Ocak 2026'da başlayan kesin döneminde çimento ve gübre gibi ürünlerde gömülü emisyon, doğrudan emisyonların yanında üretimde tüketilen elektrikten kaynaklanan dolaylı emisyonları da kapsar. Demir-çelik, alüminyum ve hidrojen ürünlerinde ise yalnızca doğrudan emisyonlar dikkate alınır. Bu nedenle çimento ihraç eden K AŞ. için dolaylı emisyonlar da hesaba katılırken alüminyum ihraç eden L AŞ. için yalnızca doğrudan emisyonlar esas alınır.

1 Ekim 2023 – 31 Aralık 2025 geçiş döneminde ise elektrik dışındaki tüm kapsamdaki ürünler için dolaylı emisyonlar da raporlanıyordu; soru bu nedenle kesin dönemi esas alır.

49) Cevap: C

Kaynak: ETS Direktifi 2003/87/AT; Avrupa Komisyonu, "EU Emissions Trading System" sayfası.

Açıklama:

I. Doğru. Emisyonunu azaltan işletme, kullanmadığı izinleri ileride kullanmak üzere saklayabilir veya izne ihtiyacı olan başka bir işletmeye satabilir.

II. Doğru. Üst sınır her yıl düşürülür; böylece sistemdeki toplam emisyonlar zamanla azalır.

III. Doğru. Üst sınır, sistem kapsamındaki tesislerin toplamda salabileceği sera gazı miktarını belirler.

IV. Yanlış. Emisyonlarını karşılayacak kadar izin teslim edemeyen işletmeye eksik her ton için para cezası uygulanır ve cezanın ödenmesi eksik izinleri teslim etme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

50) Cevap: A

Kaynak: Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi (AB) 2024/1760.

Açıklama: Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü Direktifi (CSDDD), Avrupa Komisyonu tarafından 23 Şubat 2022'de önerilmiş ve 5 Temmuz 2024'te AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Direktif, belirli büyüklükteki şirketlerin kendi faaliyetlerinde, bağlı ortaklıklarında ve faaliyet zincirlerindeki iş ortaklarında insan hakları ve çevre üzerindeki fiili ve potansiyel olumsuz etkileri tespit etme, önleme ve sona erdirme yükümlülüklerini düzenler.

51) Cevap: D

Kaynak: Yetki Devrine Dayanan Tüzük (AB) 2023/2772 (ESRS); Avrupa Komisyonu 31.07.2023 açıklaması; Direktif (AB) 2025/794; Direktif (AB) 2026/470 (Omnibus I; AB Resmî Gazetesi 26.02.2026, yürürlük 18.03.2026).

Açıklama: 16 Nisan 2025'te yayımlanan ve ertesi gün yürürlüğe giren "erteleme" (stop-the-clock) Direktifi, büyük şirketlerin CSRD kapsamındaki raporlama yükümlülüklerini kaldırmamış, yalnızca bazı şirketler için başlangıç tarihlerini ertelemiştir. Bu düzenleme birinci dalgayı (eski Finansal Olmayan Raporlama Direktifi kapsamındaki işletmeler) ertelememiş; ikinci dalganın (diğer büyük işletmeler) başlangıcını 2025'ten 2027 mali yılına, üçüncü dalganın (borsada işlem gören KOBİ'ler) başlangıcını 2026'dan 2028 mali yılına kaydırmıştır. Kapsamın daraltılması ise ayrı bir süreç olan Omnibus I kapsamında, 26 Şubat 2026'da yayımlanan (AB) 2026/470 sayılı Direktif ile yapılmıştır: borsada işlem gören KOBİ'ler kapsamdan çıkarılmış, Komisyonun kapsamı ileride yeniden değerlendirmesini öngören bir gözden geçirme hükmü getirilmiştir.

Kısaltmalar: ESRS: Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları.

52) Cevap: E

Açıklama: İklim değişikliğinin azaltılması (mitigation), sera gazı emisyonlarının kaynağında düşürülmesine veya ormanlar gibi yutakların güçlendirilmesine yönelik insan müdahalesidir. İklim değişikliğine uyum (adaptation) ise değişen iklimin mevcut veya beklenen etkilerine karşı insan ve doğal sistemlerin ayarlanmasını ifade eder.

53) Cevap: A

Açıklama:

I. Aynı türün bireyleri arasındaki kalıtsal farklılıklar genetik çeşitliliği ifade eder.

II. Orman, göl, deniz, sulak alan gibi farklı ekolojik sistemlerin varlığı ekosistem çeşitliliğini ifade eder.

III. Bir bölgede bulunan farklı bitki, hayvan ve mikroorganizma türlerinin çokluğu tür çeşitliliğini ifade eder.

54) Cevap: E

Açıklama: Sürdürülebilirlik raporlamasını yaygınlaştıran itici güçler arasında yasal düzenlemeler ve raporlama standartlarının yanı sıra yatırımcıların sürdürülebilirlik bilgisine yönelik talebi ve bu bilginin finansmana erişimde belirleyici hâle gelmesi de yer alır. Müşteri, çalışan ve kamuoyu beklentileri de bu itici güçleri tamamlar.

55) Cevap: C

Kaynak: SPK Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1), II-17.1.a sayılı Tebliğ ile değişik (2020) – Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi.

Açıklama:

I. Doğru. İlkelerin uygulanıp uygulanmadığının "uygula ya da açıkla" yaklaşımıyla kamuya açıklanması zorunludur.

II. Yanlış. Durum bunun tersidir; uygulama gönüllü, uyum durumunun raporlanması ise zorunludur.

III. Doğru. Sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanması gönüllülük esasına dayanır.

IV. Doğru. Uygulanmayan ilkeler için bunun gerekçesinin açıklanması gerekir.

56) Cevap: A

Kaynak: GRI 1: Temel 2021; GRI 2: Genel Açıklamalar 2021; GRI 3: Önemli Konular 2021.

Açıklama:

I. Enerji, emisyonlar, su, atık gibi belirli konularda açıklanacak bilgileri düzenleyen standartlar Konu Standartlarıdır.

II. Petrol ve gaz, kömür, tarım gibi belirli sektörlerdeki muhtemel önemli konuları belirleyen standartlar Sektör Standartlarıdır.

III. GRI 1 (Temel), GRI 2 (Genel Açıklamalar) ve GRI 3 (Önemli Konular) her kuruluşa uygulanan Evrensel Standartlardır.

57) Cevap: E

Kaynak: Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi (Ocak 2021), Bölüm 2C.

Açıklama: Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi, işletmenin değer yaratırken kullandığı ve etkilediği altı sermaye türünü tanımlar: finansal, üretilmiş, entelektüel, insan, sosyal ve ilişkisel ile doğal sermaye. "Piyasa sermayesi" bu sınıflandırmada yer almaz.

58) Cevap: A

Açıklama: SASB standartları sektör bazlı hazırlanmıştır. Her sektör standardında; o sektördeki işletmelerin finansal performansını etkilemesi muhtemel sürdürülebilirlik konularını gösteren açıklama konuları, bu konulara ilişkin nicel ve nitel metrikler, metriklerin tutarlı biçimde hesaplanmasını sağlayan teknik protokoller ve işletmenin faaliyet ölçeğini gösteren faaliyet metrikleri yer alır. Standartlar çevresel, sosyal ve yönetişim konularını birlikte kapsar ve yatırımcıları esas alan finansal önemlilik yaklaşımına dayanır. Bu nedenle B, C, D ve E şıkları yanlıştır.

59) Cevap: B

Kaynak: 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi (RG 16.07.2021/31543); T.C. Ticaret Bakanlığı, Yeşil Mutabakat Eylem Planı.

Açıklama: Türkiye Yeşil Mutabakat Eylem Planı, 15 Temmuz 2021 tarihli ve 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 16 Temmuz 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Plan; sınırda karbon düzenlemeleri, yeşil ve döngüsel ekonomi, yeşil finansman, temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı, sürdürülebilir tarım, sürdürülebilir akıllı ulaşım, iklim

değişikliğiyle mücadele, diplomasi ile bilgilendirme ve farkındalık olmak üzere 9 ana başlık altında 32 hedef ve 81 eylemden oluşur.

60) Cevap: C

Açıklama:

I. %20'lik azaltım, işletmenin belirli bir tarihe kadar ulaşmak istediği düzeyi gösterdiği için hedeftir.

II. Yıl sonunda gerçekleşen %8'lik azalma, hedefe karşı ulaşılan performans sonucudur.

III. Emisyonların ton CO_2e cinsinden hesaplanması, performansın hangi göstergeyle ölçüldüğünü gösterdiği için metriktir.

61) Cevap: B

Kaynak: Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004), Bölüm 3 (Kurumsal sınırların belirlenmesi), Tablo 1.

Y Holding AŞ.: 200.000; K Çelik AŞ.: 600.000 × %70 = 420.000; L Enerji AŞ.: 400.000 × %35 = 140.000; M Liman AŞ.: 300.000 × %50 = 150.000; N Gıda AŞ.: dâhil edilmez. Toplam: 200.000 + 420.000 + 140.000 + 150.000 = 910.000 ton CO_2e.

Açıklama: Özkaynak payı yaklaşımında işletme, bağlı ortaklık, iştirak ve iş ortaklıklarının emisyonlarını kontrol veya etki düzeyine bakmaksızın sahip olduğu pay oranında raporlar. Önemli etkinin bulunmadığı finansal yatırımların emisyonları ise kurumsal sınıra dâhil edilmez (bunlar gerekiyorsa Kapsam 3 kapsamında değerlendirilir). N Gıda AŞ. pay oranında dâhil edilseydi toplam 930.000; finansal kontrol yaklaşımı uygulansaydı 950.000 ton CO_2e bulunurdu.

62) Cevap: D

Kaynak: Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004), Bölüm 5.

Açıklama:

I. Doğru. Tek başına ya da birikimli olarak önemli olan hataların tespit edilmesi baz yılın yeniden hesaplanmasını gerektirir.

II. Doğru. Hesaplama yönteminde ya da emisyon faktörlerinin veya faaliyet verisinin doğruluğunda önemli etkisi olan değişiklikler de yeniden hesaplama gerektirir.

III. Yanlış. Üretim hacmindeki artış veya azalıştan kaynaklanan organik büyüme ya da küçülme baz yılın yeniden hesaplanmasını gerektirmez.

IV. Doğru. Birleşme, devralma veya elden çıkarma gibi işletmenin yapısını önemli ölçüde değiştiren olaylar baz yılın yeniden hesaplanmasını gerektirir.

63) Cevap: D

Kaynak: IPCC değerlendirme raporları (100 yıllık GWP değerleri).

100 × 1 + 10 × 28 + 2 × 265 = 100 + 280 + 530 = 910 ton CO_2e.

Açıklama: Farklı sera gazları, her birinin küresel ısınma potansiyeli (GWP) ile çarpılarak CO_2 eşdeğerine çevrilir ve toplanır; CO_2'nin GWP değeri 1'dir.

64) Cevap: C

Kaynak: IPCC değerlendirme raporları (100 yıllık GWP değerleri).

Açıklama: Karbon (C) bir element, karbondioksit (CO_2) ise bir karbon ve iki oksijen atomundan oluşan bir gazdır. CO_2 eşdeğeri (CO_2e), farklı sera gazlarının iklim üzerindeki etkisini GWP değerleri aracılığıyla CO_2 cinsinden tek bir ortak birimle ifade eder.

65) Cevap: E

Kaynak: IPCC AR6 III. Çalışma Grubu; Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı Bölüm 4.

Açıklama: Tarım ve hayvancılık kaynaklı emisyonlar başlıca hayvanların sindirim süreci ve gübre yönetiminden kaynaklanan metan (CH_4) ile gübreleme ve toprak işlemeden kaynaklanan diazot monoksitten (N_2O) oluşur. Kükürt hekzaflorür (SF_6) ise özellikle elektrik iletim ve dağıtım ekipmanlarında kullanılan endüstriyel bir gazdır; tarım emisyonlarının kaynağı değildir.

66) Cevap: B

Kaynak: Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Değer Zinciri (Kapsam 3) Standardı (2011); Sera Gazı Protokolü Kurumsal Standardı (2004), Bölüm 6.

20 × 1.500 × 0,15 = 4.500 kg = 4,5 ton CO_2e.

Açıklama: Çalışanların iş amaçlı seyahatleri, işletmenin sahip olmadığı ve işletmediği araçlarla yapıldığından Kapsam 3'ün 6. kategorisi olan "İş seyahatleri" altında raporlanır. Emisyon, faaliyet verisinin (yolcu-km) emisyon faktörüyle çarpılmasıyla bulunur.

67) Cevap: B

Kaynak: Sera Gazı Protokolü: Kurumsal Muhasebe ve Raporlama Standardı (2004), Bölüm 1 (Sera gazı muhasebesi ve raporlaması ilkeleri).

Açıklama: Standart, sera gazı envanterinin hazırlanmasında beş ilke belirler: ihtiyaca uygunluk (envanterin kullanıcıların karar ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde sınırlarının belirlenmesi), eksiksizlik (sınır içindeki tüm emisyon kaynaklarının dâhil edilmesi, hariç tutulanların açıklanması), tutarlılık (zaman içinde karşılaştırma yapılabilmesi için yöntemlerin tutarlı uygulanması), şeffaflık (varsayımların, yöntemlerin ve kaynakların açıkça belirtilmesi) ve doğruluk (emisyonların sistematik olarak olduğundan fazla veya az gösterilmemesi). Soruda tanımlanan ilke şeffaflıktır: envanterin hazırlanmasında kullanılan varsayımlar, yöntemler ve veri kaynakları, kullanıcıların ve doğrulayıcıların sonuçları izleyebilmesi için açıkça belirtilir ve belgelendirilir.

68) Cevap: C

Kaynak: ETS Direktifi 2003/87/AT; 7552 sayılı İklim Kanunu.

K'nın açığı: 56.000 − 50.000 = 6.000 ton. L'nin fazlası: 50.000 − 46.000 = 4.000 ton; piyasada satın alınabilecek tahsisat yalnızca budur: 4.000 × 90 = 360.000 TL. Kalan 2.000 ton açık azaltım yatırımıyla kapatılır: 2.000 × 1.000 = 2.000.000 TL. Asgari maliyet: 360.000 + 2.000.000 = 2.360.000 TL.

Açıklama: İşletmeler doğrulanmış emisyonları kadar tahsisat teslim etmek zorundadır. Rasyonel işletme önce daha ucuz olan tahsisat satın alma yolunu kullanır; piyasadaki arz yetmediğinde açığın kalanını daha pahalı olan azaltım yatırımıyla karşılar.

69) Cevap: E

Açıklama: ÇSY'nin yönetişim boyutu; yönetim kurulunun yapısı ve işleyişi, iç kontrol ve risk yönetimi, etik kurallar, yolsuzluk ve rüşvetle mücadele ile şeffaflık gibi işletmenin nasıl yönetildiğine ilişkin konuları kapsar. İç kontrol ve yolsuzlukla mücadele bu nedenle doğrudan yönetişim boyutuyla ilgilidir.

70) Cevap: D

Kaynak: IAASB ISSA 5000 (2024); ISAE 3000 (Revize); KGK GDS 3000.

Açıklama: Sınırlı güvence denetiminde uygulanan prosedürlerin niteliği ve kapsamı makul güvenceye göre daha sınırlıdır; bu nedenle sonuç olumsuz biçimde, yani "…

önemli yanlışlık içerdiğini düşündürecek herhangi bir hususa rastlanmamıştır" şeklinde ifade edilir. Makul güvencede ise sonuç olumlu biçimde, bilginin tüm önemli yönleriyle ilgili kriterlere uygun hazırlandığı şeklinde verilir.

UYGULAMA SORULARI (her biri 2 puan)

71) Cevap: A

A AŞ.: 2025'te aktif ve çalışan, 2026'da hasılat ve çalışan eşiğini aşmaktadır; vasfı en az iki dönemdir vardır. Kapsamdadır. Usul ve Esaslar md. 6(2): "… zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi olmaları için; a) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen "kurum, kuruluş ve işletmeler"den biri olma vasfını en az iki raporlama dönemi sağlamaları ve b) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini üst üste iki raporlama döneminde sağlamaları, gerekir. Birbirini takip eden raporlama dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir." KGK 39092 sayılı Karar: "… eşik değerlerin; - Aktif toplamı 1 Milyar Türk Lirası, - Yıllık net satış hasılatı 2 Milyar Türk Lirası, - Çalışan sayısı 500 kişi, olarak belirlenmesine ve bu Kararın 1/1/2025 tarihinde veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmasına …"

B AŞ.: Yakın İzleme Pazarı ortaklıkları kapsam dışıdır. Usul ve Esaslar md. 5(1): "… aşağıdaki kurum, kuruluş ve işletmeler zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi değildir: … c) Payları Borsa İstanbul AŞ'nin Yakın İzleme Pazarında ve nitelikli yatırımcılara satılmak üzere Girişim Sermayesi Pazarı'nda işlem gören ortaklıklar."

C Sigorta AŞ.: 2025'te yalnızca aktif eşiği aşılmış, iki ölçüt art arda iki dönem sağlanmamıştır. Kapsamda değildir. KGK 21634 sayılı Karar md. 3(1): "… ölçütlerinden en az ikisinin eşik değerlerini art arda iki raporlama döneminde aşan kurum, kuruluş ve işletmelerin … a) … (8) … [28294 sayılı Karar ile değişik:] Payları Borsa İstanbul A.Ş.'nin Yakın İzleme Pazarında ve nitelikli yatırımcılara satılmak üzere Girişim Sermayesi Pazarı'nda işlem gören ortaklıklar hariç olmak üzere Borsa pazarlarında işlem gören ortaklıklar … c) … sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri …" Md. 3(2): "… bankalardan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesinde yer alanlar dışındaki bankaların herhangi bir eşik değere tabi olmaksızın sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanmasında TSRS'lerin uygulanmasına …"

D Bankası AŞ.: TMSF bünyesi dışındaki bankalar eşiksiz kapsamdadır; küçük banka ihtiyari raporlama hükmü 1/1/2026'dan itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. Kapsamdadır. KGK 46754 sayılı Karar: 28294 sayılı Kararın bankalar ve banka dışı mali kuruluşlardan şube sayısı 1'i veya çalışan sayısı 250 kişiyi aşmayanların … raporlama yapmalarının ihtiyari bırakılmasına ilişkin hükmünün "1/1/2026 veya sonrasında başlayan raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmasına" karar verilmiştir.

E AŞ.: Borsa şirketi vasfını 2026'da kazanmıştır; vasıf iki raporlama dönemi sağlanmadığından 2027 için kapsamda değildir. Usul ve Esaslar md. 6(2): "… zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi olmaları için; a) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen "kurum, kuruluş ve işletmeler"den biri olma vasfını en az iki raporlama dönemi sağlamaları ve b) Kurul Kararı'nın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen üç ölçütten en az ikisinin eşik değerlerini üst üste iki raporlama döneminde sağlamaları, gerekir. Birbirini takip eden raporlama dönemlerinde sağlanan iki ölçütün aynı ölçütler olması şart değildir."

72) Cevap: E

A. Doğru. KGK 21634 sayılı Karar Geçici Madde 1: "İşletmelerin TSRS'leri uyguladığı ilk raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri sunması zorunlu değildir." TSRS 1 Par. E3: "… bir işletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir."

B. Doğru. KGK 21634 sayılı Karar Geçici Madde 3: "İşletmelerin, uygulama kapsamı çerçevesinde TSRS'leri uyguladıkları ilk iki yıllık raporlama dönemlerinde Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını açıklamaları zorunlu değildir."

C ve D. Doğru. KGK 46753 sayılı Karar: "a) TSRS 1'in E4 paragrafında yer alan … muafiyetin, tüm işletmelerin 2026 yılı raporlama dönemine ilişkin sürdürülebilirlik raporları için de geçerli kılınmasına, b) TSRS 1'in E5 paragrafında yer alan ve TSRS 1'in TSRS 2'yle sınırlı uygulanmasına izin veren muafiyetin, önceki raporlama dönemlerinde söz konusu muafiyetten faydalanan işletmelerin 2026 yılı raporlama dönemine ilişkin sürdürülebilirlik raporları için de geçerli kılınmasına, c) 2026 yılı raporlama döneminde TSRS 1'in TSRS 2'yle sınırlı uygulanmasına izin veren muafiyetten faydalanmaya devam eden işletmeler için; iklim dışındaki sürdürülebilirlikle ilgili risk ve fırsatların karşılaştırmalı bilgilerinin açıklanmamasına yönelik muafiyetin 2027 yılı raporlama dönemine ilişkin sürdürülebilirlik raporlarında da geçerli kılınmasına …"

E. Yanlış. 46753 sayılı Kararın (c) bendi uyarınca 2026'da E5 muafiyetinden faydalanmaya devam eden işletmeler için iklim dışı karşılaştırmalı bilgi muafiyeti 2027 raporlarında da geçerlidir.

73) Cevap: D

Dayanak: TSRS 1 Par. 20: "İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları, ilgili finansal tabloları raporlayan aynı işletme için olmalıdır …" TSRS 1 Par. B38: "… Örneğin, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre hazırlanan konsolide finansal tablolar, ana şirket ve bağlı ortaklıkları hakkında, tek bir raporlayan işletme olarak bilgi sunar. …"

I. Doğru. Raporlayan işletme konsolide finansal tablolarla aynıdır; %100 bağlı ortaklık, faaliyet konusundan bağımsız olarak raporlayan işletmeye dâhildir.

II. Yanlış. Usul ve Esaslar md. 4(5): "… zorunlu sürdürülebilirlik raporlamasına tâbi olma şartlarını sağlayan bir işletme; bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve şubeleri farklı ülkelerde faaliyet gösterseler veya farklı bir çerçeveye göre raporlama yapsalar dâhi, söz konusu işletmelerin bilgi ve verilerini içerecek şekilde konsolide sürdürülebilirlik raporlaması yapmak zorundadır. …"

III. Doğru. Sermaye ilişkisi bulunmayan tedarikçi raporlayan işletmeye dâhil değildir; ancak değer zincirinde yer alır ve buna ilişkin riskler, işletmenin finansal yeterliliğini etkilemesi makul ölçüde beklenebiliyorsa dikkate alınır (TSRS 1 Ek A, değer zinciri tanımı).

IV. Yanlış. Müşteri, işletmenin değer zincirinde yer alır; sermaye ilişkisi bulunmadığından raporlayan işletmeye dâhil değildir.

74) Cevap: A

I. Hata. Metrik tanımının uygulanmasındaki hatadır. TSRS 1 Par. B56: "Bu tür hatalar; matematiksel hataların, metrik ve hedefler için tanımların uygulamasındaki hataların, olayların yanlış yorumlanmasının veya gözden kaçırılmasının ve hilelerin etkilerini içerir."

II. Hata. Raporun onaylandığı tarihte mevcut olan güvenilir bilgi kullanılmamıştır. TSRS 1 Par. 84: "Geçmiş dönem hataları; işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili geçmiş dönem veya dönemlere ait finansal açıklamalarındaki eksiklikler ve yanlışlıklardır. Bu tür hatalar, aşağıdaki niteliklere sahip

güvenilir bilginin kullanılmaması ya da yanlış kullanılmasından kaynaklanır: (a) Geçmiş dönem veya dönemlere ait finansal raporların yayımlanmak üzere onaylandığı tarihte mevcut olan ve (b) Söz konusu açıklamaların hazırlanmasında elde edilmiş ve dikkate alınmış olması makul ölçüde beklenebilecek olan." TSRS 1 Par. B56: "Bu tür hatalar; matematiksel hataların, metrik ve hedefler için tanımların uygulamasındaki hataların, olayların yanlış yorumlanmasının veya gözden kaçırılmasının ve hilelerin etkilerini içerir."

III ve IV. Tahmin değişikliğidir. TSRS 1 Par. 85: "Hata düzeltmeleri, tahminlerdeki değişikliklerden farklıdır. Tahminler, işletmenin ilave bilgi edindikçe revize etmesi gerekebilecek yaklaşık tutarlardır."

75) Cevap: E

Dayanak: TSRS 1 Par. B47: "Bir TSRS'nin zorunlu kıldığı bilgilerin çapraz referans yoluyla dâhil edilmesi durumunda; (a) Sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalar, bu bilgilerin yer aldığı raporu açıkça belirtir ve bu rapora nasıl erişileceğini açıklar ve (b) Çapraz referans, söz konusu raporun kesin olarak belirtilmiş bir bölümüne yapılır."

İlgili hükümler: TSRS 1 Par. 63: "Bir TSRS tarafından zorunlu tutulan bilgiler, işletme tarafından yayımlanan başka bir rapora çapraz referans verilmek suretiyle sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalara dâhil edilebilir. …" TSRS 1 Par. B45: "… Önemli bilgiler, aşağıdaki koşulların sağlanması şartıyla, çapraz referans verilmek suretiyle işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarına dâhil edilebilir: (a) Çapraz referans verilen bilgiler, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarla aynı şartlardadır ve aynı tarihte mevcuttur ve (b) Sürdürülebilirlikle ilgili tam bir finansal açıklama setinin anlaşılabilirliği, çapraz referans yoluyla bilgi verilerek azaltılamaz." TSRS 1 Par. B46: "Çapraz referans yoluyla dâhil edilen bilgiler, sürdürülebilirlikle ilgili tam bir finansal açıklama setinin bir parçasını oluşturur ve TSRS'lerin hükümleriyle uyumlu olmak zorundadır. … Genel amaçlı finansal raporları onaylayan organ veya kişiler, doğrudan dâhil edilen bilgilerde olduğu gibi, çapraz referans yoluyla dâhil edilen bilgiler için de aynı sorumluluğu üstlenirler."

76) Cevap: C

Dayanak: TSRS 1 Par. B34: "B35 paragrafında açıklanan sınırlı durumlarda sürdürülebilirlikle ilgili bir fırsata ilişkin bir bilginin ticari açıdan hassas olduğuna karar veren bir işletmenin, bu bilgiyi sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarından çıkarmasına izin verilir. …" Par. B35: "İşletme, B34 paragrafında yer alan muafiyetten ancak ve ancak aşağıdaki durumlarda yararlanır: (a) Sürdürülebilirlikle ilgili fırsata ilişkin bilgi hâlihazırda kamuya açık değildir, (b) Bilginin açıklanmasının, işletmenin fırsatı kovalarken elde edebileceği ekonomik faydaları ciddi şekilde zarara uğratması makul ölçüde beklenmektedir ve (c) … bu bilgiyi … açıklama hükümlerinin amaçlarını karşılamasına olanak sağlayacak şekilde (örneğin, toplu bir şekilde) açıklamasının imkânsız olduğuna karar vermesi." Par. B36: "B34 paragrafında yer alan muafiyetten yararlanmayı seçmesi durumunda işletme, açıklanmayan her bir bilgi unsuru için; (a) Muafiyetten yararlandığını açıklar ve (b) Her raporlama tarihinde, açıklanmayan bilginin muafiyetten yararlanmak için uygun olup olmadığını yeniden değerlendirir."

İlgili hükümler: TSRS 1 Par. B37: "İşletme, B34 paragrafında belirtilen muafiyeti, sürdürülebilirlikle ilgili bir riskle ilgili olarak veya sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin geniş çapta açıklanmamasına dayanak olarak kullanamaz." TSRS 1 Par. B41: "Bağlantılı bilgi aşağıdakileri içerir: (a) Sürdürülebilirlikle ilgili belirli bir risk veya fırsata ilişkin çeşitli bilgi türleri arasındaki bağlantılar, örneğin: … (ii) Açıklayıcı bilgiler ile nicel bilgiler arasındaki bağlantılar (ilgili metrikler ve hedefler ile finansal tablolardaki bilgiler dâhil). …"

77) Cevap: C

C. Yanlış. TSRS 1 Par. B53: "Raporlama döneminde yeni bir metrik kullanmaya başlaması durumunda, işletme, yapmanın mümkün olmadığı durumlar haricinde, bu metrik için karşılaştırmalı tutarı açıklar."

A ve B. Doğru. TSRS 1 Par. B52: "Raporlama döneminde bir metriği yeniden tanımlaması veya yerine başka bir metriği kullanması durumunda işletme; (a) Yapmanın mümkün olmadığı durumlar haricinde, revize edilmiş karşılaştırmalı tutarı açıklar, (b) Değişiklikleri açıklar ve (c) Yeniden tanımlanmış veya yerine getirilmiş başka bir metriğin neden daha faydalı bilgi sağladığı da dâhil olmak üzere, bu değişikliklerin nedenlerini açıklar."

D. Doğru. TSRS 1 Par. B50: "Bazı durumlarda, bir metrik için açıklanan tutar, bir tahmindir. B51 paragrafında belirtilenler dışında, önceki dönemde açıklanan tahmini tutarla ilgili yeni bir bilginin elde edilmesi ve yeni bilginin, söz konusu dönemde var olan şartlara ilişkin kanıt sağlaması durumunda, işletme: (a) Yeni bilgiyi yansıtan ve revize edilmiş karşılaştırmalı tutarı açıklar, (b) Önceki dönemde açıklanan tutar ile revize edilmiş karşılaştırmalı tutar arasındaki farkı açıklar ve (c) Karşılaştırmalı tutarın revize edilmesinin nedenlerini açıklar."

E. Doğru. TSRS 1 Par. 52: "İşletmenin hedeflerini belirlemek ve bu hedeflere ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler dâhil olmak üzere, metriklerin tanımı ve hesaplanması ilerleyen zaman boyunca tutarlıdır. Bir metriğin yeniden tanımlanması veya yerine başka bir metriğin kullanılması durumunda, işletme B52 paragrafını uygular."

78) Cevap: A

Dayanak: TSRS 2 Par. 29(a)(v): "29(a)(i)(2) paragrafı uyarınca açıklanan Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; lokasyona-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını açıklar ve kullanıcıların işletmenin Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını anlamalarını sağlamak için gerekli olan sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlar …" Par. B30: "… Herhangi bir şüpheye mahal vermemek adına, yalnızca bu tür araçların mevcut olması ve bunlara ilişkin bilgilerin kullanıcıların Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını anlamalarını sağlaması kaydıyla, işletme, Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını lokasyona-dayalı bir yaklaşım kullanarak açıklamak ve sözleşmeye dayalı araçlar hakkında bilgi sağlamakla zorunlu tutulmuştur."

İlgili hükümler: Par. B31: "… işletme, açıklamalarının bir parçası olarak, piyasaya-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarına ilişkin bilgileri açıklayabilir." Par. 29(a): "… (i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO_2 eşdeğeri olarak ifade edilen … ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar: (1) Kapsam 1 sera gazı emisyonları, (2) Kapsam 2 sera gazı emisyonları ve (3) Kapsam 3 sera gazı emisyonları. … (iv) … Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayrıştırır: (1) Konsolide edilen grup … ve (2) 29(a)(iv)(1) paragrafının dışında bırakılan diğer yatırım yapılanlar (örneğin; TFRS'leri uygulayan bir işletme için bu yatırımlar; iştirakleri, iş ortaklıklarını ve konsolide edilmeyen bağlı ortaklıkları içerir). … (vi) … (1) … işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategoriler …" Ek A: "Kapsam 2 sera gazı emisyonları: … Kapsam 2 sera gazı emisyonları, fiziki olarak, elektriğin üretildiği tesiste ortaya çıkmaktadır."

79) Cevap: B

Dayanak: Par. 36: "İşletme, 33-35 inci paragraflara uygun olarak açıklanan her bir sera gazı emisyon hedefi için aşağıdakileri açıklar: (a) Hangi sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olduğu, (b) Kapsam 1, Kapsam 2 veya Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının hedef kapsamında olup olmadığı, (c) Hedefin, brüt sera gazı emisyon hedefi mi yoksa net sera gazı emisyon hedefi mi olduğu. İşletmenin net sera gazı emisyon hedefi açıklaması durumunda, ilgili brüt sera gazı emisyon hedefini de ayrıca açıklaması zorunludur … (d) Hedefin, sektörel bir karbonsuzlaşma yaklaşımı kullanılarak türetilip türetilmediği. (e) İşletmenin, herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için sera gazı emisyonlarını denkleştirmek üzere, planlanan karbon kredisi kullanımı. … (i) Herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmanın nasıl ve ne ölçüde karbon kredilerinin kullanımına dayandığı/bağlı olduğu, (ii) Karbon kredilerinin hangi üçüncü taraf programınca doğrulanacağı veya sertifikalandırılacağı, (iii) Karbon kredisinin türü (esas denkleştirmenin doğaya mı yoksa teknolojik karbon uzaklaştırmasına mı dayalı olacağı ve esas denkleştirmenin karbon azaltımı veya uzaklaştırması yoluyla elde edilip edilmediği de dâhildir), (iv) … işletmenin kullanmayı planladığı karbon kredilerinin güvenilirliğini ve bütünlüğünü anlaması için gerekli olan diğer tüm faktörler (örneğin, karbon denkleştirmenin kalıcılığına ilişkin varsayımlar)." Par. B70: "36(e) paragrafı bir işletmenin; belirlediği herhangi bir net sera gazı emisyonu hedefine ya da mevzuat uyarınca ulaşması zorunlu kılınan net sera gazı emisyonu hedefine ulaşmak için emisyonları denkleştirmek amacıyla planlanan karbon kredisi … kullanımını tanımlamasını zorunlu kılar. Planlanan karbon kredisi kullanımına ilişkin herhangi bir bilgi, net sera gazı emisyonu hedeflerine ulaşmak için bu karbon kredilerine ne ölçüde güvenildiğini açıkça gösterir."

İlgili hükümler: Par. 33: "İşletme, sera gazı emisyonu hedefleri de dâhil olmak üzere, stratejik amaçlarına ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek üzere belirlediği iklimle ilgili nicel ve nitel hedefler ile mevzuat uyarınca ulaşması gereken tüm hedefleri açıklar. İşletme, her bir hedef için aşağıdakileri açıklar: (a) Hedefi belirlemek için kullanılan metrik …, (b) Hedefin amacı (örneğin; azaltım, adaptasyon veya bilim temelli girişimlere uygunluk), (c) Hedefin geçerli olduğu işletme bölümü (örneğin, hedefin işletmenin tamamı için mi yoksa belirli bir iş birimi veya belirli bir coğrafi bölge gibi işletmenin yalnızca bir kısmı için mi geçerli olduğu), (d) Hedefin geçerli olduğu dönem, (e) İlerlemenin ölçüldüğü baz dönem, (f) Dönüm noktaları ve ara hedefler, (g) Hedefin nicel olması durumunda, mutlak bir hedef mi yoksa yoğunluk hedefi mi olduğu, (h) İklim değişikliğiyle ilgili en güncel uluslararası anlaşmanın, bu anlaşmadan kaynaklanan ülke taahhütleri de dâhil olmak üzere, hedefi nasıl şekillendirdiği." Par. 34: "İşletme, aşağıdakiler dâhil olmak üzere, her bir hedefin belirlenmesine ve gözden geçirilmesine ilişkin yaklaşımını ve her bir hedefe yönelik ilerlemeyi nasıl izlediği hakkındaki bilgileri açıklar: (a) Hedefin ve hedefi belirleme metodolojisinin üçüncü bir tarafça doğrulanıp doğrulanmadığı, (b) İşletmenin hedefi gözden geçirme süreçleri, (c) Hedefe ulaşma konusundaki ilerlemeyi izlemek için kullanılan metrikler ve (d) Hedefteki herhangi bir değişiklik ve söz konusu değişiklikler için bir açıklama."

Par. 36(e) uyarınca planlanan karbon kredisi kullanımının açıklanması yalnızca net sera gazı emisyonu hedefleri için zorunludur; brüt hedefte karbon kredisiyle denkleştirme hedefin hesabına girmez.

80) Cevap: B

Dayanak: Par. B47: "… işletme -diğer her şey eşit olmak kaydıyla- birincil verilerin kullanımını önceliklendirir." Par. B48: "Kapsam 3 sera gazı emisyonları için birincil veriler, işletmenin değer zincirindeki tedarikçilerden … sağlanan verileri içerir. … Birincil veriler işletme içerisinden (örneğin, işletmenin kendi kayıtlarından) veya tedarikçiler ile diğer değer zinciri ortakları gibi işletme dışından (örneğin, satın alınan mal veya hizmetler için tedarikçiye-özgü emisyon faktörlerinden) toplanabilir. …" Par. B53: "İşletme, doğrulanmış Kapsam 3 sera gazı emisyonu verilerini önceliklendirir. …"

İlgili hükümler: Par. B51: "İkincil verileri kullanması durumunda işletme, faaliyetin gerçekleştiği ülkeye dayanan veya bu ülkeyi temsil eden faaliyet veya emisyon verilerini önceliklendirir. …" Par. B54: "… bazı durumlarda işletme, Kapsam 3 sera gazı emisyonlarını aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın doğrulayamayabilir. … Bu tür durumlarda, işletmenin doğrulanmamış verileri kullanması gerekebilir." Par. B56: "… (b) İşletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının, ne ölçüde, doğrulanmış girdiler kullanılarak ölçüldüğü."

81) Cevap: D

Dayanak: Par. B19: "… aşağıdaki koşulların da sağlanması şartıyla, işletmenin kendi raporlama döneminden farklı raporlama dönemlerine ilişkin bilgileri kullanarak paragraf 29(a)(i) uyarınca sera gazı emisyonlarını ölçmesine izin verilir: (a) İşletme, sera gazı emisyonlarını ölçmek ve açıklamak için, değer zincirindeki işletmelerden aşırı maliyet veya çabaya katlanmaksızın elde edilen en güncel verileri kullanır, (b) Raporlama dönemlerinin uzunluğu aynıdır ve (c) İşletme, değer zincirindeki işletmelerin raporlama tarihleri ile genel amaçlı finansal raporlarının tarihi arasında meydana gelen (sera gazı emisyonlarıyla ilgili) önemli olayların ve şartlardaki değişikliklerin etkilerini açıklar."

B19'daki üç koşul birlikte aranır; (b) bendindeki "raporlama dönemlerinin uzunluğu aynıdır" koşulu sağlanmamaktadır.

82) Cevap: A

Dayanak: Par. 29(a): "… (i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO_2 eşdeğeri olarak ifade edilen … ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar: (1) Kapsam 1 sera gazı emisyonları, (2) Kapsam 2 sera gazı emisyonları ve (3) Kapsam 3 sera gazı emisyonları. … (iv) … Kapsam 1 ve Kapsam 2 sera gazı emisyonları için; emisyonları aşağıdakiler arasında ayrıştırır: (1) Konsolide edilen grup … ve (2) 29(a)(iv)(1) paragrafının dışında bırakılan diğer yatırım yapılanlar (örneğin; TFRS'leri uygulayan bir işletme için bu yatırımlar; iştirakleri, iş ortaklıklarını ve konsolide edilmeyen bağlı ortaklıkları içerir). … (vi) … (1) … işletmenin Kapsam 3 sera gazı emisyon ölçümüne dâhil edilen kategoriler …"

İlgili hükümler: Par. B31: "… işletme, açıklamalarının bir parçası olarak, piyasaya-dayalı Kapsam 2 sera gazı emisyonlarına ilişkin bilgileri açıklayabilir." Par. B32: "… İşletme, … tüm değer zincirini (yukarı ve aşağı yönlü) ve Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının 15 kategorisinin tamamını dikkate alır. 29(a)(vi) paragrafı uyarınca işletme, bu kategorilerden hangilerinin Kapsam 3 sera gazı emisyonları açıklamalarına dâhil edildiğini açıklar."

83) Cevap: C

C. Yanlış. Kırılgan varlıklara ilişkin metrik, değer düşüklüğü ayrılmış olmasını koşul olarak aramaz. TSRS 2 Par. 29: "… (b) İklimle ilgili geçiş riskleri—iklimle ilgili geçiş risklerine karşı kırılgan varlıkların veya işletme faaliyetlerinin miktarı ve yüzdesi …"

A. Doğru. TSRS 1 Par. B44: "… (a) … İşletmenin, büyük bir fabrikayı kapatmak gibi stratejik bir müdahalesinin işgücünü ve yerel toplulukları nasıl etkileyebileceğini ve böyle bir kapatmanın varlıklarının faydalı ömürleri ve değer

düşüklüğüne ilişkin değerlendirmeleri üzerindeki etkisini açıklaması gerekebilir."

B. Doğru. TSRS 1 Par. B42: "… Bağlantılı bilgi sağlarken, işletme; … (c) İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarının hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar ile ilgili finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan veri ve varsayımlar arasındaki önemli farklılıklar hakkında bilgi verir."

D. Doğru. TSRS 2 Par. 14(a): "… (iv) İşletmenin geçiş planının geliştirilmesinde kullanılan kilit varsayımlar ve geçiş planının dayanağı olan bağımlılıklara ilişkin bilgiler dâhil olmak üzere, işletmenin iklimle ilgili herhangi bir geçiş planı …"

E. Doğru. TSRS 2 Par. B65: "… (e) … açıklanan bilgiler ile, ilgili finansal tablolarda açıklanan bilgiler arasındaki bağlantıları dikkate alır. … Örneğin işletme, kullanılan varlıkların defter değerlerinin finansal tablolarda yer alan tutarlarla tutarlı olup olmadığını değerlendirir ve bu açıklamalardaki bilgiler ile finansal tablolardaki tutarlar arasındaki bağlantıları açıklar."

84) Cevap: D

D. Doğru. Geçiş muafiyetleri, TSRS'lerin uygulandığı ilk yıllık raporlama dönemine (2025) ilişkindir. TSRS 1 Par. E2: "E3–E6 paragraflarının uygulanma amaçları doğrultusunda, ilk uygulama tarihi, işletmenin bu Standardı ilk kez uyguladığı yıllık raporlama döneminin başlangıcıdır." KGK 21634 sayılı Karar Geçici Madde 1: "İşletmelerin TSRS'leri uyguladığı ilk raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri sunması zorunlu değildir." TSRS 1 Par. 70: "Başka bir TSRS aksine izin vermedikçe veya aksini gerektirmedikçe, işletme raporlama döneminde açıklanan tüm tutarlar için önceki dönemle ilgili karşılaştırmalı bilgileri açıklar. …" TSRS 1 Par. 64: "İşletme, sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını, ilgili finansal tablolarla aynı zamanda raporlar. İşletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamaları, ilgili finansal tablolarla aynı raporlama dönemini kapsar."

A. Yanlış. KGK 21634 sayılı Karar Geçici Madde 2: "İşletmeler, TSRS'leri uyguladıkları ilk yıllık raporlama dönemine ilişkin sürdürülebilirlik raporlarını ilgili döneme ilişkin finansal raporlarını yayınladıktan sonra raporlayabilir. … a) Ara dönem finansal rapor sunulması gerekiyorsa, ikinci çeyrek veya altı aylık ara dönem finansal raporla aynı tarihte, … c) Herhangi bir ara dönem finansal rapor sunulmaması durumunda, TSRS'lerin ilk kez uygulandığı yıllık raporlama döneminin sonundan itibaren dokuz ay içerisinde, raporlar." (Aynı hüküm TSRS 1 Par. E4'te yer almaktadır.) TSRS 1 Par. E4: "Bir işletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde, işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili finansal açıklamalarını, ilgili finansal tablolarını yayımladıktan sonra raporlamasına izin verilir. …"

B. Yanlış. TSRS 1 Par. E5: "İşletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde, (TSRS 2 uyarınca) yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgileri açıklamasına ve dolayısıyla bu Standarttaki hükümleri, yalnızca iklimle ilgili risk ve fırsatlara ilişkin bilgilerin açıklanmasıyla ilgili olduğu ölçüde uygulamasına izin verilir. Bu geçiş muafiyetini kullanması durumunda, işletme bu durumu açıklar."

C ve E. Yanlış. TSRS 1 Par. E2: "E3–E6 paragraflarının uygulanma amaçları doğrultusunda, ilk uygulama tarihi, işletmenin bu Standardı ilk kez uyguladığı yıllık raporlama döneminin başlangıcıdır." TSRS 1 Par. E3: "… bir işletmenin bu Standardı uyguladığı ilk yıllık raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgileri açıklaması zorunlu değildir."

85) Cevap: E

E. Doğru. X: 15.000 × 0,04 = 600 t CH4 × 27,0 = 16.200 tCO2e; Y: 10.000 × 0,9 = 9.000 tCO2e; toplam 25.200 tCO2e. TSRS 2 Par. B22: "Sera gazı emisyonlarını tahmin etmek için emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, -sera gazı emisyonlarını ölçmek için dayanak olarak- işletmenin faaliyetlerini en iyi şekilde temsil eden emisyon faktörlerini kullanır (Bkz. B29 paragrafı). Söz konusu emisyon faktörleri, gaz bileşenlerini hâlihazırda CO2 eşdeğerlerine dönüştürmüşse, işletmenin, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanarak emisyon faktörlerini yeniden hesaplaması zorunlu tutulmaz. Bununla birlikte, CO2 eşdeğerlerine dönüştürülmemiş emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanır." Par. 29(a): "… (i) Raporlama dönemi boyunca üretilen, metrik ton CO2 eşdeğeri olarak ifade edilen … ve aşağıdaki şekilde sınıflandırılan mutlak brüt sera gazı emisyonlarını açıklar …"

A. Yanlış. 9.600, metan miktarının (600 t) CO2e'ye dönüştürülmeden eklenmesiyle bulunmuştur. Verilerin birincil veri olması, CO2 eşdeğerine dönüştürülmemiş emisyon faktörlerinin GWP değerleriyle dönüştürülmesi yükümlülüğünü (Par. B22) ortadan kaldırmaz.

B. Yanlış. CO2e'ye dönüştürülmüş faktörün yeniden hesaplanması zorunlu değildir; ayrıca 0,9 × 10.000 × 27 hesabı yanlıştır.

C ve D. Yanlış. TSRS 2 Par. B22: "Sera gazı emisyonlarını tahmin etmek için emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, -sera gazı emisyonlarını ölçmek için dayanak olarak- işletmenin faaliyetlerini en iyi şekilde temsil eden emisyon faktörlerini kullanır (Bkz. B29 paragrafı). Söz konusu emisyon faktörleri, gaz bileşenlerini hâlihazırda CO2 eşdeğerlerine dönüştürmüşse, işletmenin, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanarak emisyon faktörlerini yeniden hesaplaması zorunlu tutulmaz. Bununla birlikte, CO2 eşdeğerlerine dönüştürülmemiş emisyon faktörlerini kullanması durumunda işletme, raporlama tarihinde mevcut olan en güncel Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinde yer alan değerlendirmeden elde edilen ve 100 yıllık bir zaman dilimini temel alan küresel ısınma potansiyeli değerlerini kullanır."

CEVAP ANAHTARI

CEVAP ANAHTARI

1) E	**18) D**	**35) D**	**52) E**	**69) E**
2) D	**19) B**	**36) C**	**53) A**	**70) D**
3) D	**20) A**	**37) E**	**54) E**	**71) A**
4) B	**21) B**	**38) D**	**55) C**	**72) E**
5) A	**22) E**	**39) C**	**56) A**	**73) D**
6) D	**23) D**	**40) B**	**57) E**	**74) A**
7) B	**24) D**	**41) A**	**58) A**	**75) E**
8) B	**25) E**	**42) D**	**59) B**	**76) C**
9) E	**26) C**	**43) A**	**60) C**	**77) C**
10) C	**27) C**	**44) A**	**61) B**	**78) A**
11) D	**28) B**	**45) B**	**62) D**	**79) B**
12) D	**29) C**	**46) A**	**63) D**	**80) B**
13) E	**30) B**	**47) B**	**64) C**	**81) D**
14) E	**31) C**	**48) A**	**65) E**	**82) A**
15) A	**32) C**	**49) C**	**66) B**	**83) C**
16) B	**33) E**	**50) A**	**67) B**	**84) D**
17) C	**34) C**	**51) D**	**68) C**	**85) E**

Bu deneme sınavı, Mustafa ÖZLEVENT'in "Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Uzmanlığı Deneme Sınavları (Modül I ve Modül II)" adlı kitabında yer alan 14 deneme sınavından biridir.

Kitabın tamamına (14 deneme sınavı, 735 soru ve açıklamalı çözümler) Google Play Kitaplar üzerinden ulaşılabilir:

play.google.com/store/books/details?id=ctknEgAAQBAJ

Karekodu telefonunuzla okutarak da ulaşabilirsiniz.